

Metodika nastave likovne kulture: Radionica budućnosti

Mihić, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:455037>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-04**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti
Nastavnički odsjek
Diplomski i sveučilišni studij Likovna kultura

Lucija Mihić

RADIONICA BUDUĆNOSTI

Diplomski rad

Mentorica: izv. prof. mr. art. Sonja Vuk

Zagreb, rujan 2021.

SADRŽAJ:

Sažetak.....	2
1. Uvod.....	3
2. Teorijski dio.....	4
2.1.Okolina.....	4
2.2.Utjecaj društva na osobni identitet i budućnost pojedinca.....	4
2.3.Uloga učitelja kao člana okoline.....	5
2.4.Poticanje promišljanja i kreiranja željene budućnosti u nastavi likovne kulture.....	7
3. Empirijski dio.....	8
3.1.Uzorak istraživanja.....	8
3.2. Ciljevi istraživanja.....	8
3.3. Metode i instrumenti istraživanja.....	8
3.4.Pristup nastavi.....	9
3.5. Rezultati istraživanja.....	10
3.6. Akcijsko istraživanje.....	12
3.6.1. Opis tjeka sati.....	12
3.6.2. Analiza likovnih radova.....	16
3.7. Rasprava.....	35
4. Zaključak.....	38
5. Literatura.....	39

Dodaci:

1. Pripreme za nastavne sate.....	40
2. Upitnik.....	76

SAŽETAK

Svrha ovog istraživanja bila je poticanje učenika na introspekciju, na njihovo razmišljanje o vlastitoj budućnosti te podizanje svijesti o važnosti učitelja u kreiranju budućnosti učenika. Ono nudi potencijalno rješenje na sveprisutan problem utjecaja okoline i društva u kreiranju budućnosti pojedinca: pojedinac nerijetko prihvaća budućnost koju mu društvo i okolina određuju te ne razmišlja o svojim željama i snovima ili se boji suprotstaviti okolini. Cilj je ovog istraživanja stoga također bio osvijestiti važnost pojedinca i ulogu njegove sadašnjosti kao prvog koraka u budućnost kreiranu po vlastitim željama i ambicijama.

Istraživanje je provedeno kvalitativnom metodom uz primjenu upitnika na početku i na kraju istraživanja, pisanja bilješki tijekom nastavnih sati i fotodokumentacije učeničkih radova. Potvrđen je rezultat istraživanja te se usporedbom upitnika s početka i s kraja istraživanja može uočiti razlika u razmišljanju o željenoj budućnosti, o podignutoj svijesti utjecaja okoline i ulozi učitelja u kreiranju učenikove željene budućnosti.

Na temelju rezultata istraživanja, učitelj može uočiti načine poticanja introspekcije kod učenika, uvidjeti problem ili poteškoću kod učenika uzrokovanu okolinom te aktivnim radom s učenicima osvijestiti i pozitivno mijenjati pogled na budućnost učenika i svijet koji ga okružuje.

Pet ključnih riječi: željena budućnost pojedinca, introspekcija pomoću likovnog rada, nastava likovne kulture, osobni identitet, uloga okoline

1. UVOD

Svaki pojedinac modernog doba provede velik dio svog života u obrazovanju. Postignute mu obrazovne i odgojne kompetencije omogućuju daljnji razvoj i samoostvarenje u željenim aspektima života kao što su karijera, obitelj te druge kategorije u kojima se pojedinac želi ostvariti.

Obrazovni put modernog čovjeka najčešće započinje osnovnom školom u kojoj se razvijaju socijalne, emocionalne i kognitivne kompetencije. Pojedinac tijekom svog osobnog razvoja istražuje i otkriva vlastite interese te tako pronalazi i oblikuje svoj put prema osobnom identitetu i ostvarenju željene budućnosti.

Na kraju osnovnoškolskog obrazovanja učenici upisuju srednju školu u kojoj također oblikuju svoju budućnost i otvaraju prostor samoostvarenju. Iz tog razloga odabir srednje škole može biti vrlo stresan za učenika. Na učenikov odabir srednje škole i sam put prema željenoj budućnosti mogu utjecati razni faktori. Jedan od glavnih faktora je okolina u kojoj se učenik nalazi. Ona može potkrepljivati učenikovu budućnost na pozitivan način, ali može i stvoriti pritisak koji rezultira neostvarenošću učenika i budućnosti u kojoj je nesretan. Veliku ulogu u tome imaju roditelji, ali i obrazovna ustanova te učitelji i kolege učenici. Kako bi svaki pojedinac ostvario željenu budućnost, potrebna mu je okolina koja će ga podržavati, usmjeravati te poticati njegovu ustrajnost i napredak.

Neki se učenici, međutim, mogu pronaći u negativnoj okolini koja ih usmjerava u budućnost drugačiju od željene. Takvu okolinu mogu sačinjavati roditelji koji vlastite neostvarene ambicije projiciraju na svoje dijete, drugi učenici koji omalovažavaju tuđe interese i ne potiču promišljanje o budućnosti ili mediji i društvo koji podsvjesno utječu na učenikove odabire. Također, u takvoj se okolini može pronaći i učitelj koji ne mari za svoje učenike, ne potiče ih na rad i razmišljanje te je indiferentan prema razvoju učenika.

S obzirom na velik broj slučajeva u kojima okolina negativno utječe na učenika, provedeno je istraživanje na području učenikovog razvoja i kreiranja budućnosti te na području učitelja kao mentora i jednog od glavnih faktora koji utječe na učenikovu budućnost.

Rezultati istraživanja dobiveni iz radova učenika i provedenih upitnika ukazuju na promjenu u promišljanju učenika o budućnosti te na promjenu pristupa učitelja koji kroz rad s učenicima potiče na introspekciju učenika u sadašnjosti te promišljanje o budućnosti.

2. TEORIJSKI DIO

2.1. Okolina

Čovjek je društveno biće te živi i djeluje u organiziranom društvu. Bez društva, čovjek se ne može razvijati ni na socijalnoj, ni na emocionalnoj, ni na kognitivnoj razini. Bez razvoja tih triju faktora, pojedinac nema mogućnost samoostvarenja.

Sami pojam čovjeka kao društvenog bića pojavljuje se još u antičkoj filozofiji gdje se čovjek definira kao dio zajednice koju stvara i oblikuje. Time se izjašnjava prirodna potreba svakog čovjeka za izgradnjom i oblikovanjem okoline koja ga dovodi do sreće i ostvarenja u životu.¹

Okolina je prirodno i umjetno stvoreno društvo te okruženje u kojem pojedinac živi i djeluje. Pojedinac je dio okoline te utječe na nju, ali je i okolina dio pojedinca i utječe na njega. U međudjelovanju utječu na razvoj svake jedinice, ali i razvoju okoline.²

2.2. Utjecaj društva na osobni identitet i budućnost pojedinca

Prema definiciji Leksikografskog zavoda identitet je "skup značajki koje određuju posebnost pojedinca ili skupine u smislu različitosti ili pak pripadnosti u odnosu na druge pojedince ili skupine."³ On je uvjetovan kulturom, okolinom i društvom te se definira kao shvaćanje o pojedincu kao jedinstvenoj cjelini.

Engleski sociolog Anthony Giddens definira identitet kao posljedicu reflektivnog i kreativnog bavljenja pojedinca i njegove interakcije sa svijetom. Upozorava, također, na razne poteškoće i dileme s kojima se pojedinac susreće u procesu oblikovanja i pronalaženja osobnog identiteta, a koje

---

¹ Mrežna stranica: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=67397> (pristupljeno 26. lipnja 2021.)

² Mrežna stranica: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44924> (pristupljeno 26. lipnja 2021.)

³ Mrežna stranica: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=26909> (pristupljeno 26. lipnja 2021.)

su rezultat današnjeg društva i okoline u kojoj se pojedinac nalazi. Time dolazi do uključivanja mnogih elemenata iskustva u svakodnevno ponašanje pojedinca.⁴

U kontekstu okoline i pojedinca pri procesu oblikovanja osobnog identiteta, jedna od poteškoća je osjećaj nemoći u oblikovanju vlastitog života zbog utjecaja društva na pojedinca.

U današnjem vremenu, čovjek je konstantno okružen aktualnim informacijama i trendovima. Društvo ih indirektno nameće pojedincu te ga oblikuje na podsvjesnoj razini, što može dovesti do potrebe za integriranjem nekih elemenata iz društva isključivo s ciljem postizanja osjećaja pripadnosti. Time dolazi do gubitka samosvijesti i iskrivljenog oblikovanja identiteta pojedinca.

Također, autoritet i nesigurnost proizlaze iz interakcije s današnjim društvom. Zbog velike količine kvazi-nametnutih autoriteta iz sfere društvenog svijeta, pojedinac postaje nesiguran u sebe te odustaje od kritičkih prosudbi prema društvu i okolini. Sa željom umanjavanja pritiska na vlastitu psihu, prihvaća pravila koja društveni autoriteti unose u njegov život.⁵

Dok s jedne strane društvo nameće autoritet i umanjuje osobni identitet pojedinca, s druge se strane, paradoksalno i kroz potrošačku sferu društva, otvara prostor za razvoj osobnog identiteta očitovan u „self-help“ projektima za razvoj osobnog identiteta i životnog stila.⁶ Time se pojedinac još više gubi, isključuje i odustaje te prihvaća sve što mu društvo nudi i prezentira kao materiju koja može donijeti sreću i zadovoljstvo. Nestaje granica između potreba i želja pojedinca te on zbog osobne nesposobnosti, straha i nelagode, postaje subjekt potrošnje. Rezultat: iskrivljena slika o samome sebi i krivo oblikovanje osobnog identiteta pojedinca.⁷

Iz tog razloga učenika treba poticati i usmjeravati da si sam postavlja prioritete te da razumno bira između različitih opcija koje mu društvo pruža. Također, treba ga upoznati s raznim manipulacijama medija i okoline da ih u odrasloj dobi može prepoznati. Na taj način može kreirati oblikovati željenu budućnost bez iskrivljenog utjecaja okoline te imati kritički stav kojim može obraniti sebe i svoj identitet od negativnih utjecaja.

---

⁴ Anthony Giddens, *Modernity and Self-Identity*, Stanford University Press, California, 1991.

⁵ Anthony Giddens, *Modernity and Self-Identity*, Stanford University Press, California, 1991.

⁶ Anthony Giddens, *Modernity and Self-Identity*, Stanford University Press, California, 1991.

⁷ Anthony Giddens, *Modernity and Self-Identity*, Stanford University Press, California, 1991.

2.3. Uloga učitelja kao člana okoline

Nijedno obrazovanje nije jednako te ne postoji idealno obrazovanje. Ono se razlikuje s obzirom na kulturu i okolinu u kojoj se nalazi. Tako se obrazovanje drugačije oblikuje u svakoj kulturi kako bi imalo svoju svrhovitu funkciju. Iako se obrazovanja u raznim dijelovima svijeta razlikuju, njihov cilj treba biti isti, a to je oblikovanje članova društva, postizanje međusobnog razumijevanja te njihov razvoj kompetencija i usavršavanja osnovnih vještina.⁸ Zato Howard Gardner (2005) piše: „Mlade želimo obrazovati tako da se mogu nositi sa svijetom...”⁹ Time Gardner definira obrazovanje kao glavni segment bez kojeg pojedinac ne može biti aktivni član društva. To dovodi do zaključka da je pojedinac ovisan o okolini i društvu te da su društvo i okolina ovisni o pojedincu.

U današnjem vremenu dolazi do promjene u obrazovanju, te se mijenja odnos učitelja i učenika. Danas je učenik središte i subjekt obrazovanja, dok je učitelj mentor. Njegova je uloga višestruka. Kao mentor, on pomaže, usmjerava i potiče te mjeri proces postizanja kompetencija svakog učenika. Također, njegova uloga uključuje usmjeravanje i poticanje željene budućnosti svakog učenika te je podrška i savjetnik. U takvom sustavu, pojedinac učenjem prikuplja i asimilira podatke te učitelj poučava učenika o tehnikama i metodama rada. Primjenjujući naučene metode, učenik je osposobljen odabrati i odvojiti bitno od nebitnog, istinito od lažnog te povezati različita područja znanja.¹⁰

Učitelj u radu treba potaknuti intelektualni nemir kod učenika; treba ih potaknuti da rade na sebi, svom izražavanju, stvaranju vlastitog stvaralačkog karaktera te da razvijaju svoju intelektualnu spremnost.¹¹

Osim razvoja kognitivnih i socijalnih kompetencija, učitelj ima veliku ulogu u razvoju emocionalnih kompetencija koje utječu na promišljanje i ostvarivanje svakog koraka prema željenoj budućnosti učenika.

Emocionalna inteligencija je vrlo zanemarena u današnjem svijetu. Podsvjesni utjecaj emocija na percepciju, prosudbu i ponašanje posljedično dovodi do raznih neuspjeha i nezadovoljstava. Ona je ključan dio procesa učenja i razvoja pojedinca te je važna za njegov životni uspjeh.¹²

⁸ Howard Gardner, *Disciplinarni um*, Educa nakladno društvo d.o.o., Zagreb, 2005

⁹ Howard Gardner, *Disciplinarni um*, Educa nakladno društvo d.o.o., Zagreb, 2005.

¹⁰ Tomislav Cerinski, *Nada u budućnost? Stavovi budućih učitelja prema temeljnim vrijednostima nacionalnog okvirnog kurikulumu i prema odgoju i obrazovanju*, Školski vjesnik, vol. 69, br. 1, 2020.

¹¹ Milan Matijević, *Škola i učenje za budućnost*, Učiteljski fakultet u Zagrebu

¹² Daniel Chabot, Michael Chabot, *Emocionalna pedagogija*, Educa nakladno društvo d.o.o., Zagreb, 2009.

U razvoju emocionalne inteligencije, uloga učitelja je naučiti i voditi učenike kroz faze prepoznavanja emocija, njihova izražavanja, razumijevanja i upravljanja na intrapersonalnoj i interpersonalnoj razini.¹³ Rezultat toga je veća svijest pojedinca o samom sebi i upravljanje utjecajima emocija na druge aspekte života kao što je kreiranje željene budućnosti.

Kako bi pojedinac ostvario i uspješno prošao svaki korak do životnog uspjeha i željene budućnosti, potrebna mu je sposobnost komunikacije i samoupravljanja te motivacija s kojom se razvija i uči uz pomoć nastavnika kao mentora i podrške.

2.4. Poticanje promišljanja i kreiranja željene budućnosti u nastavi predmeta Likovna kultura

Svaka generacija donosi promjene i oblikuje obrazovanje prema svom vremenu i okolini u kojoj se nalazi. Smjenama generacija dolazi do promjena metoda i tehnika učenja u obrazovnom sustavu dok cilj obrazovanja ostaje isti - ostvarenje kompetencija svakog člana društva. Mjesta na kojima dolazi do takvih promjena su osnovno i srednjoškolsko obrazovanje u kojem se mijenja način i oblik učenja i poučavanja kako bi ga približili trenutnoj generaciji.¹⁴

Jerome S. Bruner dijeli proces obrazovanja na četiri osnovna dijela: strukturu nastave, spremnost za učenje, razvoj intuitivnog razmišljanja kod učenika i motiv učenja. Cilj je kroz obrazovanje učenika pripremiti i poučiti povezivanju i korištenju raznih informacija i tehnika izvan situacije učenja.¹⁵

Čovjek pohranjuje informacije kao osjetilne slike, najčešće vizualne, u svjesnom i podsvjesnom obliku. To se može objasniti kroz primjer učenja nove teme iz nekog predmeta. Učenici vizualno skiciraju i označavaju raznim bojama i fontovima glavne pojmove i informacije koje se nalaze u temi s ciljem boljeg učenja i lakšeg prisjećanja informacije. Također, tu mogu biti uključena osjetila poput sluha, mirisa i dodira. Nadalje, iz simbola učenici dolaze do samog jezika i verbalnog izražavanja pomoću kojih dekodiraju podražaje i oslobađaju se ograničenja.¹⁶

---

¹³ Daniel Chabot, Michael Chabot, *Emocionalna pedagogija*, Educa nakladno društvo d.o.o., Zagreb, 2009.

¹⁴ Jerome S. Bruner, *The process of Education*, Harvard University Press, 1960.

¹⁵ Jerome S. Bruner, *The process of Education*, Harvard University Press, 1960.

¹⁶ Jerome S. Bruner, *The process of Education*, Harvard University Press, 1960.

Cilj obrazovanja bi trebao biti stvaranje autonomnih učenika u smislu da se ne daju znanje i informacije koje će učenici napamet naučiti već da se poboljša način razmišljanja i vještina rješavanja problema. Točnije, učitelj kroz nastavu treba razviti simboličko razmišljanje kod svojih učenika.¹⁷

Bruner predlaže da učenici uče kroz otkrića tako da konstruiraju vlastito znanje te ga organiziraju i oblikuju pomoću sustava kodova koji im je blizak. Time se uloga učitelja mijenja te on ne podučava informacije koje učenici uče napamet, već razvija i olakšava proces učenja. To znači da učitelj treba oblikovati nastavni sat i nastavnu temu tako da pomogne učeniku da poveže stare informacije sa novima i otkrije vezu između dijelova informacija.¹⁸ Primjer toga može biti nastava likovne kulture gdje učenik povezuje osnovne boje koje je naučio te stvara izvedene boje povezujući informacije o osnovnim bojama. Isto tako, povezuje boje sa simbolikom i asocijativnošću te kroz proces učenja širi svoju umnu mapu kodova i informacija.

3. EMPIRIJSKI DIO

3.1. Uzorak istraživanja

Istraživanje je provedeno u osmom razredu osnovne škole u širem centru grada Zagreba.

U istraživanju je sudjelovao 21 učenik: 10 djevojčica i 11 dječaka.

3.2. Ciljevi istraživanja

Cilj istraživanja bio je potaknuti učenike osmog razreda na introspekciju, razmišljanje o budućnosti, etapama njena postizanja bez pritiska i utjecaja okoline, te prikazati važnost učitelja u kreiranju budućnosti učenika. Problem iz kojeg je proizašlo ovo istraživanje je veliki utjecaj okoline i društva u kreiranju budućnosti pojedinca. Pojedinaac prihvata budućnost koju mu društvo i okolina određuju te ne razmišlja o svojim željama i snovima ili se boji suprotstaviti okolini. Cilj je ovog istraživanja stoga bio osvijestiti važnost pojedinca i njegove sadašnjosti kao koraka u budućnost kako bi ju kreirao

---

¹⁷ Neven Hrvatić, Marija Bartulović, *Škola budućnosti : nove kompetencije učitelja*, Križevci, 2007. (pristupljeno: <https://www.bib.irb.hr/386205>)

¹⁸ Jerome S. Bruner, *The process of Education*, Harvard University Press, 1960.

po svojim željama i ambicijama. Cilj je također potaknuti svakog pojedinca na kreiranje vlastite budućnosti i života bez utjecaja i pritiska okoline.

Rezultatima istraživanja odgovoreno je na sljedeća istraživačka pitanja:

1. Što sve iz okoline učenika utječe na njihovo promišljanje i kreiranje vlastite budućnosti?
2. Kako učenik reagira na utjecaj okoline u kreiranju svoje budućnosti?
3. Kako učitelj može potaknuti učenike na promišljanje i kreiranje vlastite budućnosti?

3.3. Metode i instrumenti istraživanja

Kvalitativna metoda je sprovedena u dva dijela. U prvom su dijelu istraživanja učenici ispunili upitnik na početku i na kraju istraživanja, a drugi je dio sproveden u nastavi jednog osmog razreda kao akcijsko istraživanje u tri koraka. Prvi korak akcijskog istraživanja bila je izrada likovnog dnevnika u kojem svaki učenik opisuje sebe i svoje želje te kreira idealnog sebe u budućnosti (otkrivanje tehnike uvezivanja knjiga). Drugi akcijski korak bio je ispunjavanje dnevnika tekstom i vizualnim prikazima. Treći akcijski korak bila je izrada stripa u kojem učenici prikazuju međudnos sebe u sadašnjosti i sebe u budućnosti.

U prvom dijelu, učenici osmog razreda ispunjavali su anonimni upitnik. U drugom dijelu istraživanja provedena su tri nastavna dvosata likovne kulture na temu samorefleksije i budućnosti. Nakon akcijskog istraživanja učenici su ispunjavali isti upitnik kao i na početku istraživanja s uočljivim pomakom u njihovim odgovorima nakon akcijskog istraživanja.

Prvi je instrument istraživanja potpuno anonimni upitnik koji potiče učenike na razmišljanje o sebi, o okolini u kojoj se nalaze te o kreiranju željene budućnosti i utjecaju okoline na njih. Pomoću njega bilo je moguće uvidjeti probleme i utjecaje na njih same te na njihovu budućnost.

Upitnik se sastojao od trinaest pitanja od kojih je dvanaest otvorenog tipa i jedno zatvorenog tipa. Učenički odgovori su predstavljali njihov pogled na njih same i bili su polazišna točka koju učenici razrađuju kroz tri nastavna dvosata.

U prvom nastavnom dvosatu su kao instrumenti istraživanja korišteni zadaci za učenike (opisivanje svakodnevnih rutina, asocijacije, analiza) i likovni zadatak.

U drugom su nastavnom dvosatu korišteni zadaci asocijativnog povezivanja, pitanja o njihovom sadašnjem pogledu na život kojima su se bavili kroz likovni zadatak te analizom istih.

U trećem su nastavnom dvosatu kao instrumenti istraživanja korišteni zadaci opisivanja učenika u budućnosti, pisanje scenarija, analiza i likovni zadatak u kojem razrađuju te vizualno oblikuju svoj scenarij.

Na kraju akcijskog istraživanja, učenici su ispunjavali isti upitnik kao i na početku kako bi se uvidio pomak u razmišljanju o budućnosti i samoj uspješnosti akcijskog istraživanja.

Rezultat istraživanja je produkt analize upitnika, dokumentacije rezultata zadataka, analize likovnih zadataka i praćenja cjelokupnog procesa kroz tri nastavna dvosata.

3.4.Pristupi nastavi

Istraživanje provedeno u sklopu diplomskog rada temelji se na Nacionalnom kurikulumu nastavnog predmeta Likovne kulture za osnovne škole i Likovne umjetnosti za gimnazije (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019).

Glavna nastavna metoda ovog istraživanja bila je projektna nastava. Ovom metodom dolazi do učenja kroz iskustvo i istraživanje, promišljanje, rješavanje problema te krajnje predstavljanje rezultata kroz likovni rad, a fokus je na samom cilju projekta. Ovaj oblik nastave omogućuje aktivnost i sudjelovanje svih učenika u nastavnom procesu. Kroz projektnu nastavu dolazi do podjele nastavnog procesa što dovodi do više nastavnih sati organiziranih u etape u kojima učenici upoznaju temu, istražuju o temi kroz pojam sebe te realiziraju svoje istraživanje kroz likovni rad i njegovo predstavljanje. Takav oblik nastave uključuje samostalan i grupni rad koji se protežu kroz sva tri dvosata te potiče samorefleksiju, kreativnost, samoevaluaciju i samoobrazovni proces.

Tema projektne nastave je Radionica budućnosti što je ujedno i nastavna metoda (Mattes, 2007) koja je korištena u osmišljavanju nastavnih sati, a kreirana je iz nastavne teme "Mijenjam sebe, mijenjam svijet" iz Kurikuluma za nastavni predmet Likovne kulture za osnovne škole i Likovne umjetnosti za gimnazije u Republici Hrvatskoj. Predviđena je za osmi razred osnovne škole i kroz nju svaki učenik istražuje sebe i promišlja o svojoj budućnosti. Svaki se nastavni sat bavio drugom podtemom koja bi postupno dovela učenika do cilja osvještavanja i kreiranja željene budućnosti kroz vizualni prikaz. Prvi se sat bavio kreiranjem osobnog dnevnika koji predstavlja svakog učenika, a u drugom se satu svaki učenik bavio promišljanjem o svojoj sadašnjosti i budućnosti kroz ispunjavanje dnevnika. Treći sat je obuhvaćao istraživanje prva dva sata i vizualno kreiranje budućnosti kroz medij stripa.

3.5. Rezultati istraživanja

Analiza rezultata upitnika za učenike

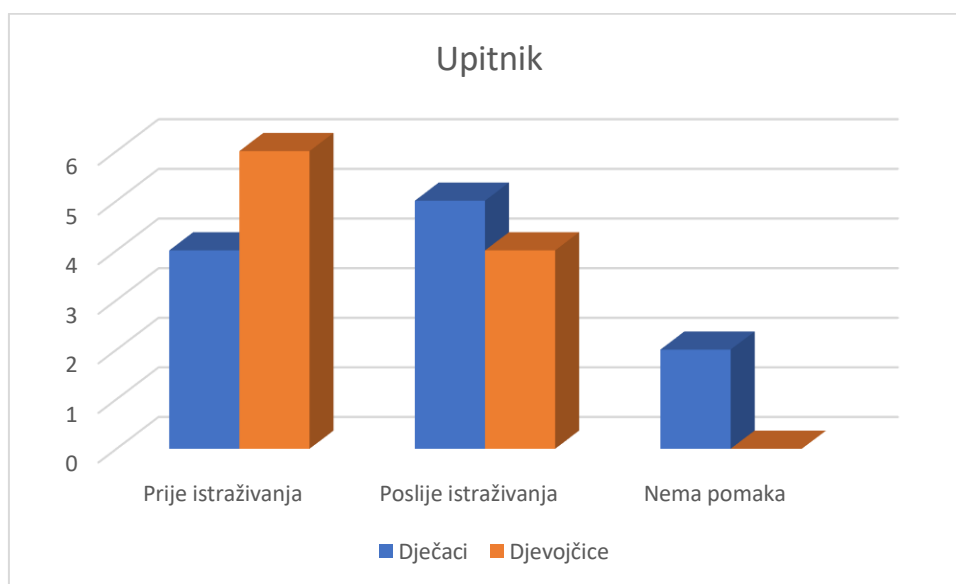
S ciljem kvalitetnijeg istraživanja i oblikovanja nastavnih sati te dobivanja rezultata i pomaka u razmišljanju o budućnosti kod učenika, proveden je anonimni upitnik na početku i na kraju istraživanja.

Anoniman je upitnik poslužio kao polazišna točka istraživanja na nastavi te kao pokazatelj stanja i razmišljanja učenika o njihovoj budućnosti prije samog istraživanja u kojem su razradili i promislili o temi njihove budućnosti.

U upitniku je sudjelovao jedan osmi razred, 21 učenik, od čega je 10 djevojčica i 11 dječaka. Postavljeno je 13 pitanja koja se temelje na njihovoj sadašnjosti i njezinim karakteristikama te budućnosti koja ih čeka.

Na kraju istraživanja, razred je ispunjavao isti upitnik kako bi se uvidio pomak u razmišljanju o njihovoj sadašnjosti i budućnosti.

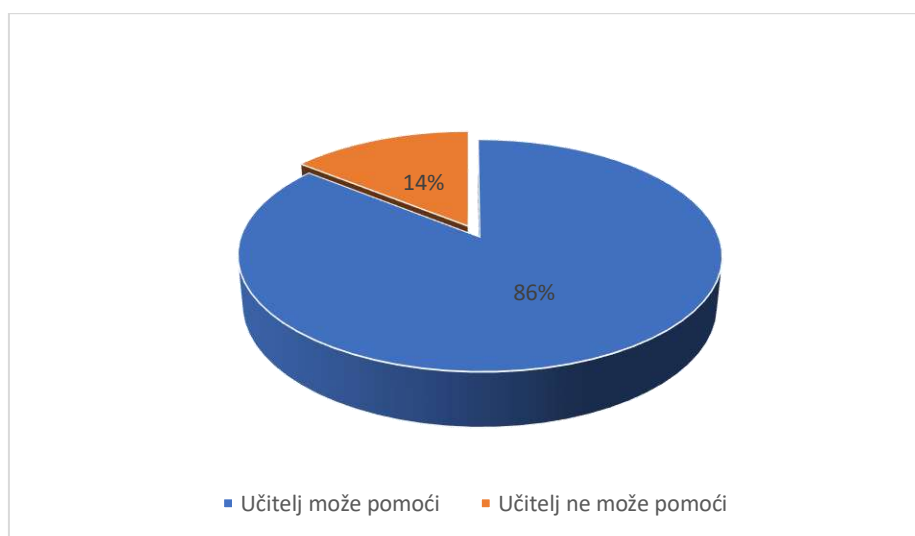
Upitnik je otvorenog tipa, a njihova analiza i usporedba upitnika prije i poslije istraživanja ukazuje na promjenu u temeljitijem razmišljanju o njima samima, njihovoj sadašnjosti i budućnosti.

Plavi stupac prikazuje postotak učenika koji temeljito razmišljaju o svojoj budućnosti i snovima koje žele ostvariti prije početka nastavnih sati. Narančasti stupac prikazuje postotak učenika koji temeljito razmišljaju o svojoj budućnosti i snovima nakon održanih nastavnih sati, dok sivi stupac prikazuje učenike kod kojih se ne vidi pomak u razmišljanju o budućnosti.

Iz prikaza se može zaključiti da je veći broj djevojčica razmišljao o budućnosti prije istraživanja u odnosu na dječake. Nakon istraživanja, sve djevojčice u razredu počele su razmišljati o budućnosti i utjecaju okoline na njihovu budućnost. Istovremeno 4 od 11 dječaka u razredu razmišljalo je o budućnosti prije, a 9 od 11 nakon istraživanja.

Također, kroz upitnik se ispitivalo mišljenje učenika o utjecaju učitelja i nastavnika u kreiranju njihove željene budućnosti.

Od 21 učenika 18 ih se izjasnilo s mišljenjem da im učitelj može pomoći savjetima, motivacijom i razgovorom dok su 3 učenika kazala da im učitelj ne može pomoći i da im ustvari u jednom obliku odmaže zbog previše obaveza koje im nameće i pritiska koje vrši na njih.

3.6. Akcijsko istraživanje

3.6.1. Opis tijeka nastavnih sati

Prvi akcijski korak/Prvi nastavni dvosat

Prvi akcijski korak istraživanja uvodi poticanje samorefleksije kod učenika. Potiče razmišljanje o njihovim aktivnostima i dnevnim rutinama koje ih indirektno oblikuju. Tijekom ovog nastavnog sata učenici uviđaju svoje osobine iz gledišta drugih učenika te otkrivaju svoje nove osobine.

Prvi nastavni sat ovog istraživanja počeo je zapisivanjem rutina učenika. Svatko je za sebe napisao popis svakodnevnih rutina koje su im važne. Zatim su izabrali jednu rutinu i opisali, zapisali njenu važnost i utjecaj na njihov život te njen cilj. Kada je svaki učenik napisao opis rutine, podijelili su se u grupe te je svaki učenik ostalim članovima grupe opisao svoju rutinu i objasnio njenu važnost za njega. Cilj zadatka je osvještavanje svakodnevnih aktivnosti i rutina koje utječu na pojedinca i na kreiranje njegove/njezine budućnosti.

Potom, su se podijelili u parove i opisivali jedni druge. Opisivali su osobine svog para, što on/a voli ili ne voli, čime se bavi, što ga/ju zanima i interesira. Nakon što su opisali svog para, dali su opis osobi koju su opisivali. Zatim je svatko pročitao opis sebe, nadopunio/la ako je nešto zaboravljeno te je svakoj osobini koja mu je dodana pridodao jednu boju. Cilj ovog zadatka osvještavanje osobina pojedinca i njegove karakteristike koje će vizualno prikazati kroz boje, u likovnom zadatku.

Prije početka likovnog zadatka, učenici su objasnili pojam oblika i njegovih karakteristika te odnosom boja i oblika te kreiranja kompozicije. Zatim su, kroz likovni zadatak, kreirali svoje dnevnik čiji su oblik povezali s opisom sebe i dizajnirali naslovnicu dnevnika pomoću boja koje su pridodali uz svoje osobine.

Drugim dijelom dvosata, učenici vizualiziraju autoportrete kroz oblikovanje dnevnika, te povezuju vizualni aspekt sa svojim osobinama. Time se potiče apstraktno promišljanje i osobni razvoj.

Od sredstava i materijala su koristili škare, flomastere, papir, iglu i konac.

Cijeli likovni zadatak je bio vođen u koracima kako bi učenici lakše naučili tehniku uvezivanja knjiga. Također, tijekom izrade dnevnika, upoznali su se s pojmom dizajna i njegove važnosti u vizualnom svijetu. U trenutku uvezivanja stranica i korica u dnevnik, jedan učenik se svojevolumeno javio i pokazao svima tehniku uvezivanja te pokazao više načina i oblika tehnike.

Nakon likovnog zadatka, učenici su promatrali djelo *Dnevnik: intimni autoportret*, umjetnice Fride Khalo. Odgovarali su na pitanja, izražavali svoje dojmove, uspoređivali svoj dnevnik s djelom, tražili sličnosti i razlike.

Na kraju nastavnog sata, svaki učenik je predstavio svoj dnevnik, objasnio karakteristike i oblikovanje dnevnika dok je ostatak razreda analizirao i ocjenjivao rad pomoću dobivene tablice. Učenici su

procjenjivali oblik dnevnika te prikaz osobina pomoću boje i harmonije boja i oblika. Pri prezentiranju radova, uočeni su utjecaji učenika jednih na druge, što govori o utjecaju okoline na pojedinca.

Drugi akcijski korak/Drugi nastavni dvosat

Drugim akcijskim korakom se nastavlja samorefleksija učenika te se potiče promišljanje o mjestima, ljudima i događajima iz njihova života. Cilj koraka bio je osvijestiti utjecaj okoline na budućnost pojedinca.

Drugi nastavni dvosat započinje ponavljanjem i prisjećanjem prethodnog dvosata. Nakon toga učenici su se smjestili na svoja mjesta i zatvorenih očiju slušali poeziju Antuna Branka Šimića. Nakon svake kitice zapisali su boju koju asocijativno povezuju s kiticom koju su čuli.

Podsjetili su se zatim što su osnovne i izvedene boje te ih asocijativno povezali s događajima i osobama iz svog života. Cilj ovog zadatka bio je upoznavanje s asocijativnim i emocionalnim povezivanjem boje te ljudi i događaja iz života.

Nakon toga su promatrali djelo "Žuta kuća" umjetnika Vincenta Van Gogha. Razgovarali su o djelu, izražavali svoje dojmove i diskutirali o povezivanju žute boje s kućom u kojoj je umjetnik boravio te osjećajem koja se krije iza te boje. Primjerom su mogli uočiti asocijativno povezivanje boje i osjećaja, kao i kod poezije Antuna Branka Šimića.

Nakon razgovora o likovnom primjeru, učenici su dobili deset pitanja:

1. Kako volim provoditi dane? (aktivnosti)
2. Što mi je trenutno najvažnije u životu? (škola, izgled, okolina...)
3. Koji ću trenutak u svom dosadašnjem životu zauvijek pamtit?
4. Što me najviše usređuje?
5. Tko mi je najbitnija osoba u životu?
6. Tko/što me inspirira? (knjige, osobe, filmovi, priroda[...])
7. Što želim promijeniti u svijetu?
8. Što želim biti kad odrastem? Kako to mogu postići?
9. Čega se najviše bojim kad je u pitanju moja budućnost?

10. Da mogu razgovarati sa sobom u budućnosti, što bih mu/joj rekla?

Likovni zadatak je bio vizualno prikazati odgovore na pitanja u svojim dnevnicima koristeći se asocijativnim povezivanjem boje i događaja ili osobe. Učenici su za rad koristili flomastere, ali su neki dodavali i popunjavali elemente bojicama zbog nedostatka željenih boja među flomasterima.

Završetkom likovnog zadatka učenici su započeli analizu i predstavljanje svojih radova. Nastavni sat je završio razgovorom o sličnim i različitim asocijacijama boje i ljudi, mjesta i događaja iz života.

Treći akcijski korak/Treći nastavni dvosat

U trećem se akcijskom koraku potiče razvoj mašte i kreativnosti kroz putovanje u budućnost. Cilj je bio osvještavanje i vizualno prikazivanje željene budućnosti te motiviranje učenika da ostvare željenu budućnost planiranjem daljnjih koraka u životu kao što je upis u srednju školu.

Treći nastavni sat učenici započinju prisjećanjem prethodnih dvaju nastavnih dvosatova i kratkim razgovorom o tome što su sve radili tijekom zadnja dva sata likovne kulture.

U uvodnom dijelu nastavnog sata, učenici su opisivali sebe u budućnosti: čime se bave, kakva je okolina oko njih, gdje žive i tako dalje. Cilj zadatka bio je maštanje i kreiranje sebe u najboljoj verziji u budućnosti kako bi osvijestili sve ciljeve koje imaju.

Nakon opisivanja sebe, učenici su pročitali tekst s opisom sebe iz prvog nastavnog sata i opisom sebe u budućnosti. Usporedili su sličnosti i razlike te su razgovorom sa studenticom došli do zaključaka o načinu kreiranja i oblikovanja budućnosti kroz odabir srednje škole te zaključaka o okolini i njezinom svjesnom i podsvjesnom utjecaju na njih.

Učenici su potom, prije likovnog zadatka, pisali scenarij u kojem povezuju oba teksta i upoznaju obje verzije njih. Kroz oblikovanje scenarija, prisjetili su se pojma "scenarij", od čega se sastoji te gdje ga pronalazimo.

Kroz razgovor o scenariju, koji je uslijedio nakon pisanja scenarija, učenici promatraju kadrove stripa "Povratak u budućnost". Diskutiraju o istoimenom filmu te sličnostima i razlikama filma i stripa. Definiraju pojam kadra i glavnih karakteristika stripa.

Likovni zadatak bio je prikazati svoje putovanje u budućnost i upoznavanje sebe pomoću medija stripa. U zadatku su učenici koristili sve što su do sad radili: opise, asocijativnost boja, dnevnik, scenarij.

Nakon likovnog zadatka, učenici su međusobno analizirali radove te je svatko prezentirao svoj rad opisujući radnju te podjelu radnje po kadrovima i likovima koji se nalaze u stripu. Svaki je učenik na kraju predstavljanja svog likovnog rada objasnio što sve smatra bitnim za kreiranje svoje željene budućnosti.

Nastavni sat je završio razgovorom o njihovoj sadašnjosti i pritisku koji imaju zbog upisa u srednju školu te o željama i snovima koje žele ostvariti u svojoj budućnosti.

3.6 Analiza likovnih radova učenika

Prvi akcijski korak/Prvi nastavni dvosat

Oblici dnevnika su većinom isti, pravokutnog oblika. Neki su oblika slova b ili kvadratni. Dizajnom korica se otvara kreativnost jer učenici flomasterima crtaju oblike u bojama koji ih asociraju na njihove osobine, nastavljajući time uže istraživanje u kojem svojim osobinama asocijativno dodaju boje.

Slika 1, oblikovanje dnevnika i naslovnice učenika 1

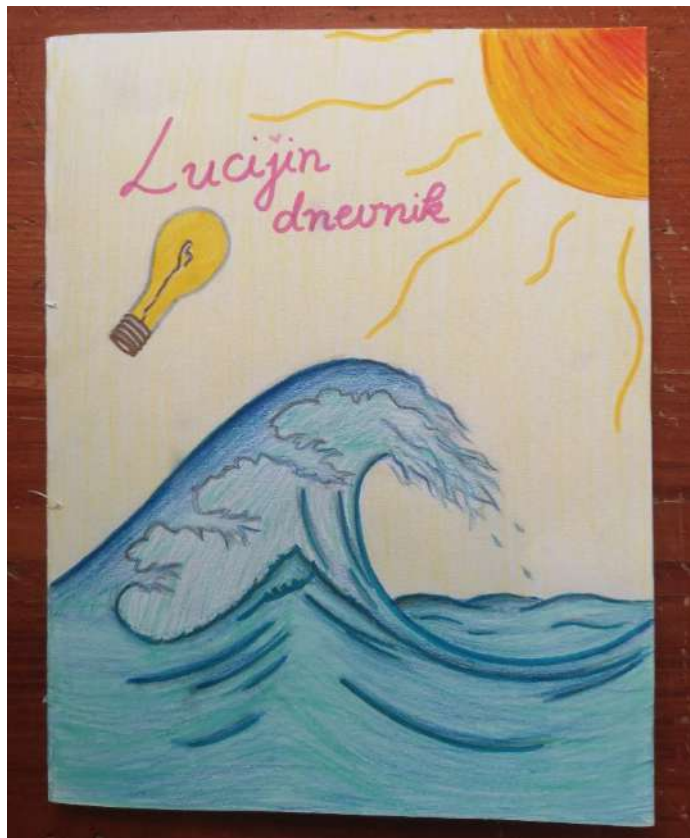
Učenik 1 kreirao je oblik dnevnika kombinacijom prvog slova svog imena i prezimena nakon čega je spojio cijeli naziv i dizajn naslovnice koristeći se svojim imenom Dan. Oblikovanjem naslovnice dnevnika prikazuje fleksibilnost i snalažljivost u uspostavljanju novih asocijacija i njihovog kombiniranja u izradi. Realizira ideju u formi, zadanom materijalu i mediju, radi mali odmak od šablona i stereotipa te formulira vizualne poruke okolini.

Slika 2, oblikovanje dnevnika i naslovnice učenika 2

Učenik 2 kreirao je oblik dnevnika po obliku oblaka i boja koje povezuje sa svojim osobinama te je dodao notne elemente koji prikazuju njegovu glavnu rutinu. Prilikom prezentiranja svog rada, objasnio je oblik dnevnika kao prikaz lakoće i nježnosti koje su dio njegovih osobina. Vizualizacijom ideje i povezivanjem likovnih elemenata prikazuje fluentnost, redefiniciju i mogućnost organiziranja ideja i njenih povezivanja u cjelinu te savladanost postupka rada i likovno izražajnih sredstava. Stvara

originalne ideje i udaljene asocijacije, primjenjuje obavezni likovni jezik te ideju realizira u formi, materijalu i mediju.

Slika 3, oblikovanje dnevnika i naslovnice učenice 3

Učenica 3 izradila je dnevnik karakterističnog pravokutnog oblika te nije povezala oblik sa svojim osobinama. Naslovnice je dizajnirala pomoću valova, sunca i žarulje kao prikaza potrebe za odmorom kako bi mogao funkcionirati i biti aktivniji u kreiranju svoje budućnosti. Učenica koristi šablone u oblikovanju naslovnice i samom obliku dnevnika te stvara doslovne asocijacije. Primjenjuje obavezni likovni jezik i korektno primjenjuje zadanu tehniku i medij. Rad sadrži fluentnost ideje povezivanjem različitih motiva u cjelinu.

Slika 4, oblikovanje dnevnika i naslovnice učenika 4

Učenik 4 izradio je dinamičan dnevnik, pun različitih dijelova, opisujući svoj dinamičan i razigran karakter. Vizualni prikazi i simboli koji se nalaze na naslovnici, njegove su karakteristike i interesi kojima se bavi u slobodno vrijeme. Uočava se originalnost ideje i elaboracija kroz oblik te povezanost vizualnih prikaza u jednoj cjelini. Učenik ideje originalno realizira u formi, materijalu i mediju. Samostalan je u radu, samostalno analizira odnos ideje, forme, materijala i medija na vlastitom i tuđim radovima te formulira jasne vizualne poruke okolini.

Slika 5, oblikovanje dnevnika i naslovnice učenice 5

Učenica 5 izradila je dnevnik pravokutnog oblika s mnogo različitih balončića. Pri prezentiranju svog rada objasnila je oblik dnevnika kao prikaz njene nekreativnosti i balončića kao njenih osobina smirenosti i prilagodljivosti. Učenica odaje fluentnost u svom radu kroz dinamičnost oblika na naslovnici dnevnika. Osmišljava ideje i odmiče se od doslovnih asocijacija te formulira vizualne poruke okolini.

Drugi akcijski korak/Drugi nastavni dvosat

Iz analize radova može se zaključiti da je većina učenika povezala crvenu boju s ljubavi i žutu sa srećom dok je plava povezana s tugom ili osjećajem mira i staloženosti. Ljubičasta je najčešće vezana s bogatstvom ili vjerom.

Slika 6, vizualni prikaz odgovora na prvo pitanje učenice 6

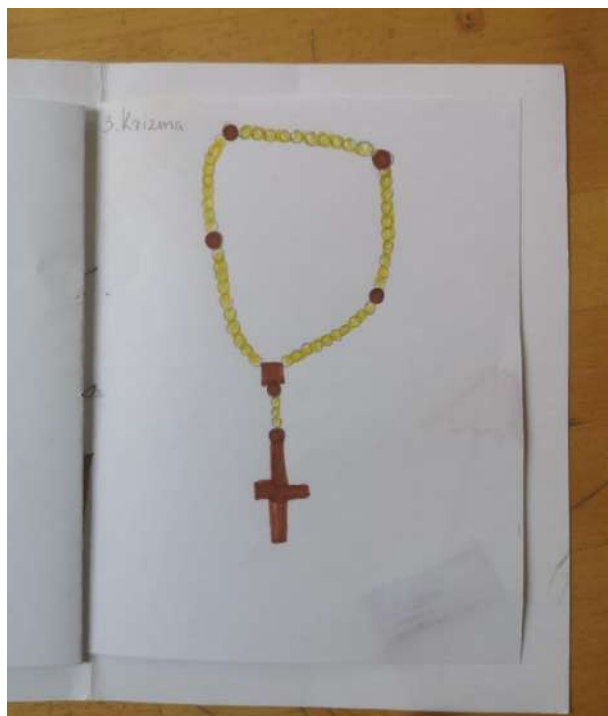
Učenica 6 odgovorio je na prvo pitanje "Kako volim provoditi dane?" vizualnim prikazom rola i ananasa, prikazujući potrebu za odmorom i trenucima kada nije pod stresom i pritiskom koji okolina postavlja pri završetku osnovne škole. Učenica je objasnila kako okolina u kojoj se trenutno nalazi (škola) stvara odbojnost i pritisak te odlaskom na rolanje ili jedenjem ananasa miče taj stres i uživa u malenim trenucima svakodnevice. Učenica stvara uobičajene ideje pomoću doslovnih asocijacija, koristi šablone, korektno primjenjuje zadanu tehniku i medij. Formulira jasne poruke okolini i stvara poveznice između vlastitog i umjetničkog rada i konteksta.

Slika 7, vizualni prikaz odgovora na drugo pitanje učenika 7

Učenik 7 odgovara na drugo pitanje "Što mi je trenutno najvažnije u životu?" prikazom svoje obitelji. Opisao je svoju obitelj kao okolinu koja mu donosi sreću i potiče ga da bude bolji. Objasnjavajući rad, rekao je da je njegova obitelj uvijek tu za njega i da mu je velika podrška u kreiranju njegove željene budućnosti. Nacrtao ih je u okviru jer je time htio prikazati sve članove obitelji (on, majka i otac) kao jedne pozitivne cjeline i međusobne podrške. Likovi su prikazani šablonski bez ikakvih karakteristika koje mogu opisati ljude i njihovu međusobnu razliku. Uz njega je još nekoliko učenika imalo šablonski prikaz obitelji kao odgovor na drugo pitanje.

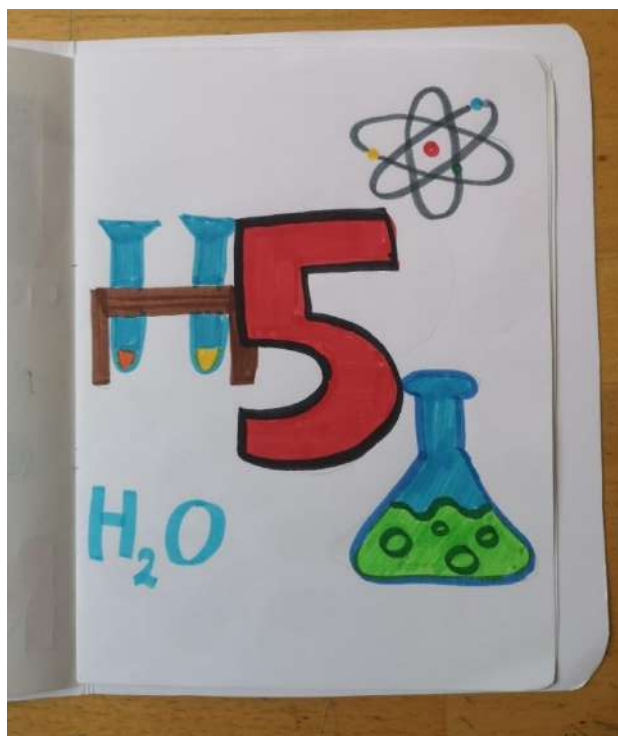

Slika 8, vizualni prikaz odgovora na treće pitanje učenika 8

Kao odgovor na pitanje "Koji ću trenutak u dosadašnjem životu zauvijek pamti?" učenik 8 nacrtao je krunicu kao prikaz Svete krizme koju je imao u osmom razredu. Objasnio je kako je ovaj događaj bio jedan od malo događaja u ovoj godini zbog epidemije koja još uvijek traje. Realizira ideju u formi, materijalu i mediju, ali gubi kvalitetu i originalnost ideje, te formulira djelomično jasne poruke okolini. Šablonski prikaz krunice može prikazivati molitvu, pričest, krizmu ili bilo koji kršćanski ritual; jasna se poruka ostvaruje tek nakon prezentiranja rada.

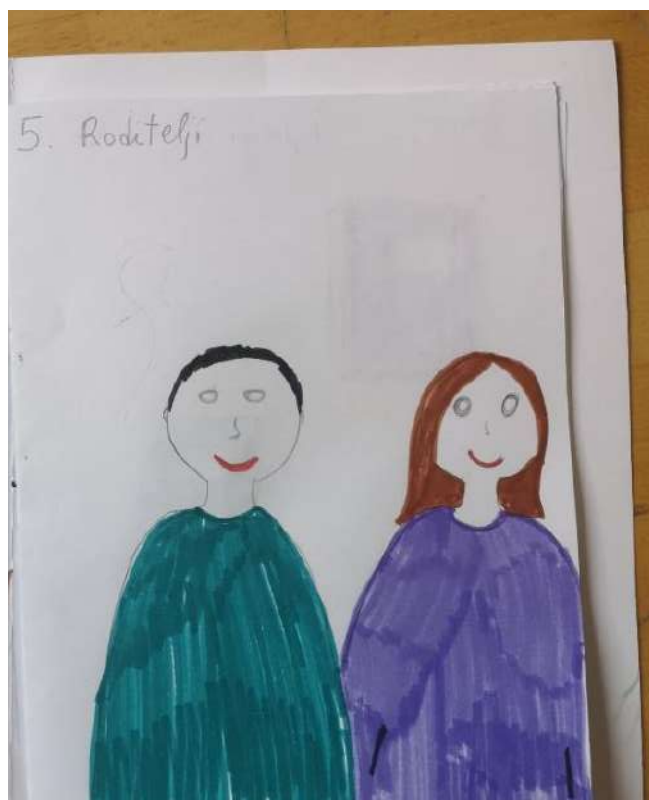
Svi su učenici uz njega prikazali isti događaj kao odgovor na pitanje, što može dovesti do zaključka da i epidemija koju svi prolaze utječe na njihovu sadašnjost i na kreiranje željene budućnosti.

Slika 9, vizualni prikaz odgovora na četvrto pitanje učenice 9

Učenica 9 prikazuje elemente i simbole predmeta kemije kao odgovora na pitanje "Što me najviše usređuje?". Objasnila je da joj je ocjena iz kemije trenutno najbitnija stavka za upis u srednju školu i važna u kreiranju željene budućnosti. Svoj je odgovor prikazala motivima kao što su epruvete i kemijske oznake kako bi objasnila o kojem predmetu se radi. Također, prikazom broja pet (koji dominira na papiru) prikazuje ocjenu za koju se trudi i koja joj je trenutno najbitnija. Učenica pokazuje elaboraciju i fleksibilnost u svom radu razlaganjem ideje i povezivanjem simbola u cjelinu. Korektno primjenjuje zadanu tehniku i medij, formulira jasne vizualne poruke, ali koristi i doslovne šablone i asocijacije.

Ovime se može zaključiti da se učenici brinu za svoju budućnost i svoj uspjeh te da se, bez obzira na nedefinirane želje i snove, trude biti što bolji i uspješniji.

Slika 10, vizualni prikaz odgovora na peto pitanje učenika 10

Dosta je učenika prikazalo svoju obitelj kao odgovor na pitanje "Tko mi je najbitnija osoba u životu?" Učenik 10 je objasnio svoj prikaz obitelji kao ljude koji ga motiviraju i koji su podrška u njegovom životu te smatra da je obitelj najvažnija i najljepša komponenta njegova života. Učenik osmišljava uobičajene ideje, doslovne asocijacije i šablone te formulira djelomične poruke okolini.

Slika 11, vizualni prikaz odgovora na šesto pitanje učenika 11

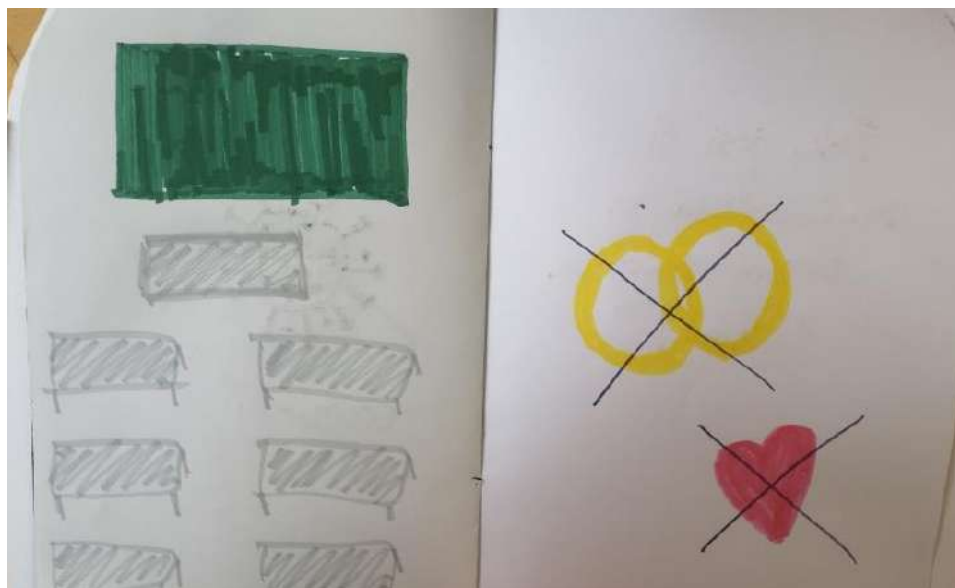
Na fotografiji je vizualni prikaz učenikove inspiracije kao odgovor na šesto pitanje. Pri predstavljanju svojih odgovora, objasnio je da ga glazba smiruje i motivira u stresnim periodima ispita i škole. Učenik realizira ideju u formi, materijalu i mediju koji koristi, formulira jasne vizualne poruke te analizira odnos ideje, forme i materijala u prezentiranju svog rada. Povezivanjem motiva i osjećaja koji mu glazba donosi ostvaruje fluentnost ideje.

Slika 12, vizualni prikaz odgovora na sedmo pitanje učenice 12

Kao odgovor na sedmo pitanje "Što želim promijeniti u svijetu?", učenica je prikazala hranu i vodu predstavljajući glad kao negativan aspekt svijeta koji želi promijeniti. Učenica upotrebljava zadanu tehniku i medij na osnovnoj razini što stvara dojam nezavršenosti rada. Osmišljava ideju s odmakom na doslovne asocijacije, formulira djelomično jasne poruke okolini. Tek se nakon prezentiranja rada može zaključiti da motivi prikazuju glad kao negativan aspekt u svijetu.

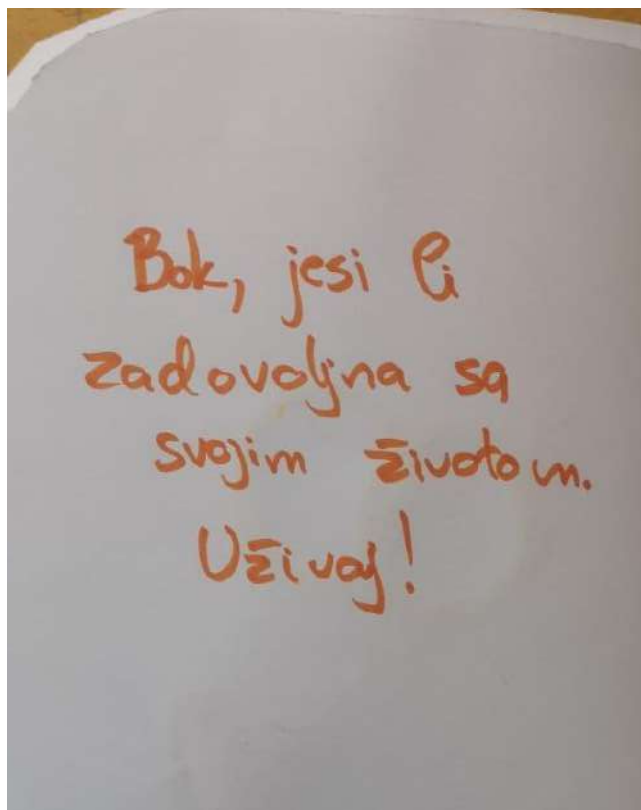
Više od pola učenika je prikazalo isti problem koji želi promijeniti (glad i siromaštvo).

Slika 13, vizualni prikaz odgovora na osmo i deveto pitanje učenice 13

Na lijevoj strani fotografije, učenica je nacrtala učionicu kao mjesto i ustanovu u kojoj želi raditi. Objasnila je da je njezin životni san da bude učiteljica i da ima želju učiti djecu kroz igru, motivirati ih i biti im podrška kao što su njoj bili neki učitelji u školi. Realizira ideju pomoću doslovnih asocijacija i šablone te upotrebljava zadanu tehniku i materijal na osnovnoj razini što rezultira nedovršenošću rada.

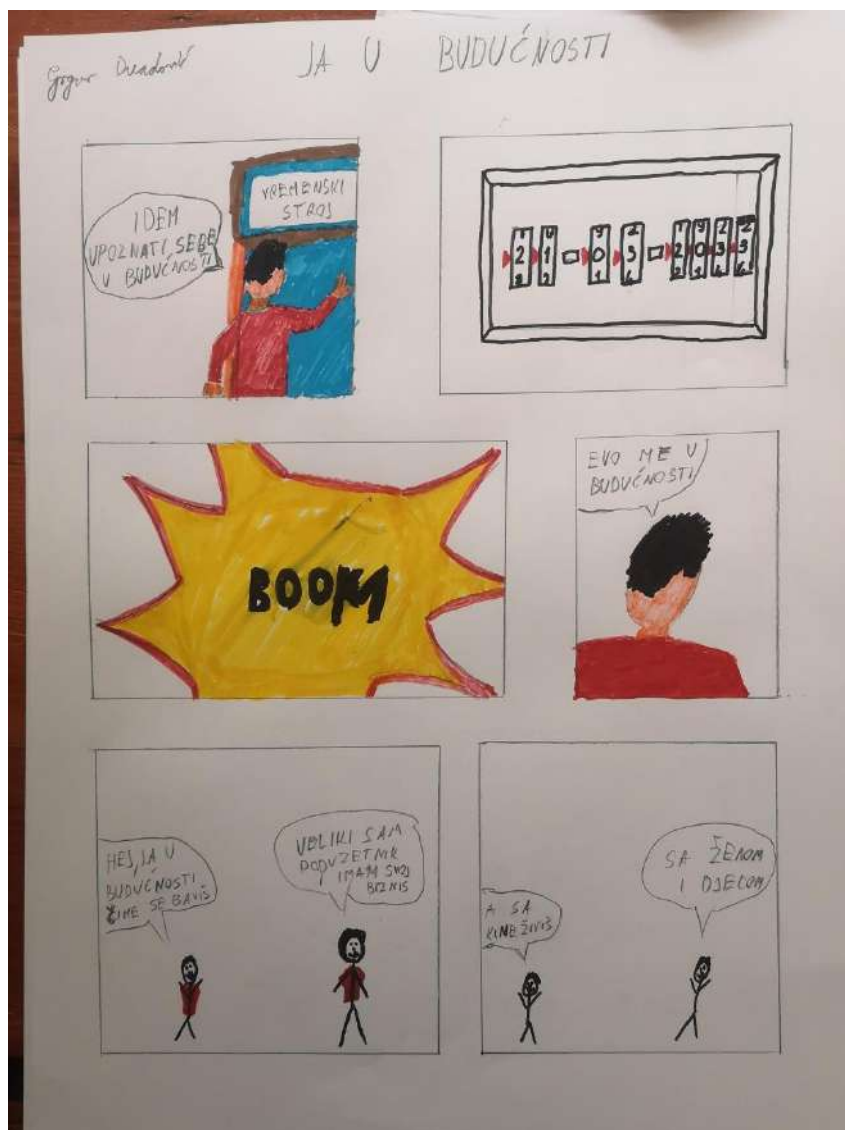
Skoro sve su učenice u razredu prikazale isti odgovor na pitanje "Čega se najviše bojim?". Prikazale su simbol srca i prstenja prekrivenih kao straha da neće pronaći ljubav i jednog dana imati obitelj. Učenik čiji rad se nalazi na desnoj strani fotografije je također objasnio prikaz straha od doživotne samoće. U prikazu ideje koristi šablone i doslovne asocijacije, ali formulira jasne vizualne poruke okolini.

Slika 14, vizualni prikaz odgovora na deseto pitanje učenice 14

Zadnje pitanje u likovnom zadatku bilo je "Da mogu razgovarati sam/a sa sobom u budućnosti, što bih mu/joj rekla?" Učenica je jasno riječima prikazala potrebu i želju da u budućnosti bude sretna i zadovoljna, te je prilikom prezentiranja svojih odgovora objasnila da je njezin životni san da bude sretna i zadovoljna sama sa sobom i s okolinom u kojoj se nalazi. Realizira ideju tekstualnim putem što rezultira jasnom porukom.

Treći akcijski korak/ Treći nastavni sat

Slika 15, strip 1

Na slici 15 nalazi se strip jednog učenika koji prikazuje svoje putovanje u budućnost i razgovor između sebe u sadašnjosti i sebe u budućnosti. Prilikom analiziranja rada opisao je sebe u budućnosti kao osobu koja ima svoj posao i obitelj, što mu je jedna od želja u budućnosti. Učenik stvara originalnu ideju te izbjegava šablone i doslovne asocijacije, originalno primjenjuje vizualni jezik i formulira jasne poruke okolini. U radu postiže fluentnost i elaboraciju kroz tečnost radnje i njenog razlaganja na kadrove.

Prilikom putovanja u budućnost većina je učenika imala kadar prikaza u koju godinu odlaze i to su uglavnom bile godine između 2030. i 2040. godine.

Slika 16, strip 2

Na slici 16 nalazi se strip jednog učenice u kojem ona prikazuje sebe u budućnosti kroz jedan dan nje kao poznate osobe. Osim prikaza svog sna, učenica prikazuje i samo putovanje u budućnost. Objasnila je rad kao prikaz svog sna koji želi ostvariti - karijeru. U radu se prikazuje protočnost ideje i njeno razlaganje na kadrove te pomoću fleksibilnosti uspostavlja nove asocijacije i njihovu kombinaciju. Podjelom radnje na kadrove, originalno primjenjuje obavezni likovni jezik i realizira ideju u formi, materijalu i mediju.

Slika 17, strip 3

Velik broj učenika prikazao je obitelj kao glavnu želju koju žele ostvariti u budućnosti. Na slici 17 učenik prikazuje svoje putovanje u budućnost i prikaz budućnosti kroz prikaz obitelji, kuće iz snova i druženja sa starim prijateljima. U radu stvara uobičajene ideje pomoću doslovnih asocijacija i šablona, primjer je prikaz ljudskog lika i kuće. Također, improvizira u primjeni tehnika i medija, primjerice u obliku kadrova.

Slika 18, strip 4

Strip 4 prikazuje učenično „slučajno“ putovanje u budućnost i nje kako upoznaje sve karakteristike budućeg života: kućnog ljubimca, sreću i završetak epidemije koja je prisutna u sadašnjosti. U prezentaciji rada objasnila je da joj je najveća želja završetak epidemije kako bi mogla nastaviti raditi i truditi se oko kreiranja željene budućnosti. Radom prikazuje fluentnost ideje, originalnost i elaboraciju kroz način izvedbe. Stvara originalnu ideju, ali koristi šablonski prikaz ljudskog lika; realizira ideju u formi, materijalu i mediju te improvizira u njihovoj primjeni što rezultira originalnošću i jasno formuliranom porukom.

Slika 19, strip 5

Strip 5 prikazuje učenikovu želju za budućim poslom. Prikazuje događaj u kojem dolazi do realizacije te želje. Korektnom primjenom zadanog medija i tehnike ostvaruje dovršenost rada i formuliranje jasne poruke okolini. Samom idejom stvara rijetko rješenje i originalnost dok razlaganjem radnje i ideje stvara njenu fluentnost.

3.7. Rasprava

Rezultati istraživanja potvrđuju velik utjecaj okoline na budućnost pojedinca. Prema rezultatima upitnika prvog dijela istraživanja može se zaključiti da pojedini učenici razmišljaju o svojoj budućnosti i budućem obrazovanju dok se broj istih učenika povećava nakon samog istraživanja i pozitivnog utjecaja od strane okoline; u ovom slučaju učitelja.

Cjelokupni rezultati istraživanja ukazuju na velik i pozitivan utjecaj učitelja i njihova pristupa učenicima, na učeničku motivaciju i količinu truda za ostvarivanje željene budućnosti. To potvrđuje ulogu i važnost učitelja kao motivatora i mentora u obrazovanju i razvoju učenika.

Rezultatima istraživanja odgovoreno je na sljedeća istraživačka pitanja:

1. Što sve iz okoline učenika utječe na njihovo promišljanje i kreiranje vlastite budućnosti?

Na promišljanje i kreiranje vlastite budućnosti učenika osmog razreda utječe velik dio njihove okoline na pozitivan i na negativan način. Mnogo utječu roditelji koji mogu biti podrška učeniku u ostvarivanju želja ili mogu upravljati njegovim/njezinim željama za budućnost. Nerijetko nameću vlastite želje koje oni nisu bili u mogućnosti ostvariti ili inzistiraju na obrazovanju koje je cijanjeno i novčano doprinosi pojedincu.

Također, učitelj utječe na učenike kroz motivaciju, podršku te kvalitetan i zanimljiv rad koji će učenike motivirati na napredovanje i otkrivanje novih znanja. S druge strane, učitelj može uskratiti motivaciju i želju za ostvarivanjem željene budućnosti kroz svoju pasivnost na nastavi, diskriminacijom učenika ili nezainteresiranošću za učenike s ciljem da samo „odradi“ nastavni sat. Velik je broj učenika u upitnicima odgovorio da bi učitelj trebao poticati i motivirati učenike kako bi im pomogao u ostvarivanju željene budućnosti. Također, prilikom razgovora o likovnom radu, dosta je učenika reklo da se osjećaju pod stresom zbog pritiska i količine obaveza koje im učitelji daju te da to negativno utječe na njihovo promišljanje o željenoj budućnosti.

Uz roditelje i učitelja, na učenika utječu i razredne kolege te prijatelji. U razvojnoj dobi učenika osmog razreda osnovne škole dolazi do potrebe za uklapanjem u društvo što može utjecati na pozitivan ili na negativan način u ostvarivanju željene budućnosti. Društvo učenika može odmaknuti od bilo kojeg oblika promišljanja i kreiranja željene budućnosti i povući ga na stranu koja nju/njega možda i ne zanima, ali zbog potrebe za pripadnošću će pristati. Također, ako je društvo oko nje/njega motivirajuće i ako svaki pojedinac u društvu ima potrebu za razvijanjem željene budućnosti, tada će i učenik promišljati i truditi se ostvariti svoje želje. Kod mnogih vizualnih prikaza s drugog nastavnog dvosata se može uočiti utjecaj drugih učenika na pojedinca. Najveći utjecaj se uočava na pitanju

„Čega se najviše bojim u svojoj budućnosti?“ Samo nekoliko učenika je odgovorilo drugačije od straha da ne pronađu životnog partnera i da ostanu sami.

Okolinu čine sve komponente, od ljudi do reklama koje učenik pronalazi oko sebe. Sve komponente okoline mogu utjecati na učenika. Mogu ga motivirati, a mogu ga i usmjeriti da ide u suprotnom smjeru od željenog. To se može uočiti kroz radove drugog nastavnog dvosata gdje je mnogo učenika vizualno prikazivalo današnje trendove poput nekih glumaca i sportaša koji ih impresioniraju i koji su im uzor te Netflix servisa i serija koje gledaju i smatraju svojim primarnim interesima.

2. Kako učenik reagira na utjecaj okoline u kreiranju svoje budućnosti?

Učenici reagiraju na različite načine kada je u pitanju utjecaj okoline. Svaka reakcija ovisi o učeniku i njegovim osobinama. Učenik može odbijati nametanje okoline bez obzira je li utjecaj okoline pozitivan ili negativan. Također može prihvaćati sve što mu okolina nameće ili savjetuje.

Iz istraživanja se može zaključiti da je najbolji oblik reakcije na utjecaj okoline jedan oblik razlaganja i promišljanja o tome na koji način okolina ima utjecaj: što treba prihvatiti, što treba odbiti i čemu se suprotstaviti. Zato kroz osnovnoškolsko obrazovanje treba učenika naučiti da uvidi negativne i pozitivne strane okoline i njenog utjecaja na njega te kako da reagira na njih. Također, učenike treba potaknuti na razmišljanje o okolini i kreiranje okoline koja će uzvratiti pozitivan utjecaj.

3. Kako može učitelj potaknuti učenike na promišljanje i kreiranje vlastite budućnosti?

Učitelj može potaknuti učenike na promišljanje i kreiranje vlastite budućnosti podrškom i savjetima, kako bi učenik ostvario svoju želju. Svojim načinom rada na nastavi može potaknuti učenike i motivirati ih. Tijekom istraživanja velik se broj učenika izjasnio da im učitelji stvaraju stres i nervozu zbog količine obaveza koje im zadaju te da ih „tjeraju“ da uče nezanimljive stvari. Kako bi umanjio stres i zainteresirao učenike, učitelj treba sam biti motiviran i aktivan kroz nastavu koju održava te obraditi nastavne sadržaje na zanimljiv način. Samo raspoloženje i ljubav prema nastavi koju izvodi reflektirat će se na samog učitelja, ali i na učenika. Ukoliko učitelj pasivno i bez zanimanja izvodi nastavu, učenik će također biti pasivan. Sve to može utjecati na učenikovo promišljanje o vlastitoj budućnosti.

Učenici se višestruko motiviraju kroz rad na sebi uz pomoć okoline koja ih motivira i pozitivno utječe na njih. Veliku ulogu u tome imaju učitelji koji uz kvalitetan rad, pozitivan pristup i savjete motiviraju i pružaju podršku svakom učeniku u kreiranju njihove željene budućnosti.

4. ZAKLJUČAK

Kroz nastavu i okolinu u kojoj se učenik nalazi najbolje se može utjecati i motivirati učenika na promišljanje i kreiranje željene budućnosti. Kako bi učenici bolje promišljali, definirali i kreirali aspekte njihove sadašnjosti i budućnosti, potrebna je prisutnost učitelja koji bi im otvorio prostor i stvorio pozitivan pristup promišljanju, izražavanju te realiziranju želja i snova.

Osuvođenjem pristupa učenja te povezivanjem nastave sa samim iskustvom i potrebama učenika, potiče ih se na razvijanje kognitivnih i emocionalnih kompetencija te razvoja kritičkog mišljenja. Razvijaju se opažaji, prepoznavanje manipulativnih svojstava okoline, razumijevanje okoline u odnosu na učenika, ali i razumijevanje učenika za okolinu. Nastavni kurikulum nastavnog predmeta Likovne kulture za osnovne škole i Likovne umjetnosti za gimnazije omogućuje način nastave i teme koje potiču razvoj pojedinca u raznim aspektima, pa tako i u projekciji njegove budućnosti. Razvijanjem kognitivnih i emocionalnih kompetencija u nastavi, učenik razvija i mijenja sebe te ostvaruje određene aspekte svog života.

Prijedlog nastave iz ovog istraživanja bi se mogao doraditi tako da učenici dublje analiziraju i ulaze u pitanja kako bi što bolje osvijestili segmente koji utječu na njihov put prema željenoj budućnosti. Također, istraživanje bi se moglo održati u više nastavnih sati sa ciljem temeljite obrade svakog segmenta samorefleksije.

Istraživanje bi se moglo sprovesti u bilo kojoj drugoj dobi pojedinca bez obzira na njegove/njezine odluke povezane s budućnošću. Tako bi svaki pojedinac u krizi osobnog identiteta i motivacije za postizanje željene budućnosti mogao napraviti refleksiju o sebi, svojoj sadašnjosti i budućnosti.

Kako bi pojedinac mijenjao svijet, treba prvo mijenjati i ostvariti samog sebe. Tako i uloga učitelja započinje mijenjanjem načina rada na aktivniji, motiviraniji i pozitivniji pristup u svrhu pridonosa ostvarenja i pozitivnih promjena učenicima koji će kasnije biti dio svijeta i mijenjati ga na bolje.

5. POPIS LITERATURE

1. Mrežna stranica: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=67397>
2. Mrežna stranica: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44924>
3. Mrežna stranica: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=26909>
4. Anthony Giddens, *Modernity and Self-Identity*, Stanford University Press, California, 1991.
5. Howard Gardner, *Disciplinarni um*, Educa nakladno društvo d.o.o., Zagreb, 2005.
6. Daniel Chabot, Michael Chabot, *Emocionalna pedagogija*, Educa nakladno društvo d.o.o., Zagreb, 2009.
7. Jerome S. Bruner, *The process of Education*, Harvard University Press, 1960.
8. *Nastavni kurikulum nastavnog predmeta Likovne kulture za osnovne škole i Likovne umjetnosti za gimnazije*, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Zagreb, 2019.
9. Wolfgang Mattes, *Nastavne metode- 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2007.
10. Tomislav Cerinski, Nada u budućnost? Stavovi budućih učitelja prema temeljnim vrijednostima nacionalnog okvirnog kurikulumu i prema odgoju i obrazovanju, *Školski vjesnik*, vol. 69, br. 1, 2020.
11. Milan Matijević, *Škola i učenje za budućnost*, Učiteljski fakultet u Zagrebu, 2011.
12. Neven Hrvatić, Marija Bartulović, *Škola budućnosti : nove kompetencije učitelja*, Križevci, 2007. (pristupljeno: <https://www.bib.irb.hr/386205>)

DODACI:

1. Pripreme za nastavne sate

Ime i prezime studenta: Lucija Mihić

Škola: Osnovna škola Pavleka Miškine

Razredni odjel: 8.

Školska godina: 2020./21.

Dan izvedbe: 26.04.2021.

Priprema za nastavni sat:

Radionica budućnosti- vizualni prikaz osobina pojedinca kroz oblikovanje vizualnog dnevnika

Iz nastavne teme: Mijenjam se, mijenjam svijet

Tip sata: Obrada novog nastavnog sadržaja

I. CILJ I SHODI UČENJA U NASTAVNOJ JEDINICI (znanja, vještine i stavovi)

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata:

Učenike potaknuti na razmišljanje o planu za kreiranje željene budućnosti kroz oblikovanje vizualnog dnevnika pomoću sklada boja i oblika.

ISHODI UČENJA (postignuća učenika/kompetencije/znanje, vještine vrijednosti i stavovi)

Učenik će moći:

II. DIDAKTIČKO-METODIČKI PODACI O NASTAVNOJ JEDINICI

Etape nastavnog sata :	<p>1. Šire istraživanje 9 min.</p> <p>2. Fokusirano istraživanje 15 min.</p> <p>3. Ponavljanje 1 min.</p> <p>4. Realizacija ideje, npr. praktični rad učenika/ individualno i poticaj/učitelj 40 min.</p> <p>5. Analiza i vrednovanje ostvarenih likovnih radova 15 min.</p>
Likovno područje:	2D
Nastavna tema:	Mijenjam se, mijenjam svijet
Međupredmetna tema:	Osobni i socijalni razvoj
Ključni pojmovi:	Boja, oblik, sklad
Likovni elementi:	Boja
Elementi gradnje likovne sintakse:	Sklad
Likovni motiv:	Osobni dnevnik – autoportret
Likovni problem:	Bojama postići sklad
Likovno tehnička sredstva:	Papiri, olovka, flomasteri, deblja igla i deblji konac , škare, ravnalo
Likovno-umjetnička djela vezana uz nastavnu jedinicu:	Frida Kahlo, Fridin dnevnik: Njezina sjećanja, 1944.-1954.god.
Oblici rada:	<p>sociološki oblik rada: grupni rad, individualni rad i rad u skupini</p> <p>psihološki oblik rada: vođena introspekcija</p>
Metode poučavanja i načini na koje učenici uče:	Dijaloška metoda, metoda pisanja, analitička metoda, razgovor, prakseološka metoda
Mediji (nastavna sredstva i pomagala):	Powerpoint prezentacija
Korelacija:	Hrvatski jezik- Osobni i socijalni razvoj
Literatura:	a) Za učenike (udžbenici, priručnici i drugi izvori znanja):
	1.
	b) Za nastavnika (stručno-znanstvena, metodička, pedagoška, psihološka):
	1. ....
	2. ....

	3. .... 4. ....
--	--------------------

III. RAZRADA NASTAVNOG SATA («SCENARIJ»)

(Detaljna razrada sata – «scenarij» nastavnog procesa. Ovdje se detaljno razrađuje sat onako kako će se izvesti: pritom se *ne* preporučava sadržaj, već naznačuju načini učenja i poučavanja. Treba odrediti ne samo što će raditi nastavnik, već i što će raditi učenici: nastavnik osmišljava, oblikuje, priprema i

44

ETAPE NASTAVNOG SATA	UČITELJ	UČENIK	OBLICI RADA	METODE RADA	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA
<p>1. ŠIRE ISTRAŽIVANJE</p> <p>1 min</p> <p>1.1. Priprema</p>	<p>„Dobar dan, moje ime je Lucija Mihić danas ćemo se baviti temom boja i vaših osobina.“</p> <p>„Za početak razmislite o vašim dnevnim rutinama, što radite svaki dan, čime se bavite svakodnevno. Zatim napišite na papir sve dnevne rutine kojih se možete sjetiti i ukratko ih opišite..“</p>	<p>Učenici pozdravljaju studenticu.</p> <p>Učenici se prisjećaju svojih dnevnih rutina, razmišljaju i analiziraju svoje svakodnevne radnje i izdvajaju glavne rutine te ih zapisuju.</p>	<p>-rad u skupini</p> <p>-individualni rad</p>	<p>-razgovor</p> <p>-zapisivanje</p>	<p>- olovka i papir</p>
<p>1.2 Ponavljanje, usmjeravanje pažnje i motivacija za nast. sadržaj</p>	<p>Nakon što učenici zapišu svoje rutine, studentica dijeli papiriće u bojama, po kojima će se slagati u grupe po 4 učenika.</p> <p>„Kada ste opisali i objasnili važnost svoje rutine, podijelite se u grupe po boji koju ste dobili.“</p> <p>„Zatim, izaberite jednu rutinu sa svog popisa. Razmislite o toj rutini, zašto ju obavljate, kako ona utječe na vas, koji je njen cilj, zašto je ona važna.“</p>	<p>Učenici se dijele u grupe po bojama. Zatim analiziraju i promišljaju o svoji rutinama, izabiru njima najvažniju rutinu i opisuju njenu važnost i njene karakteristike.”</p>	<p>- individualni rad</p> <p>- grupni rad</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-papir i olovka</p>

	<p>„Kada ste razmislili o tome, opišite svoju rutinu svojoj grupi i objasnite im njen utjecaj na vas i zašto vam je ona važna.“</p>				
<p><u>2. FOKUSIRANO ISTRAŽIVANJE</u></p> <p>2.1.....</p>	<p>„Kada ste opisali i objasnili važnost svoje rutine, izaberite svog para unutar grupe.“</p> <p>„Sada dobro promotrite svog para, sjetite se kakva je on/ona osoba? Što ga/ ju karakterizira? Što voli, što ne voli i pismeno ga/ju opišite na temelju rutine koju je opisivao/la i njegovih / njenih osobina.“</p> <p>„Jeste svi opisali svog para?“</p> <p>„Dajte taj opis svom paru.“</p> <p>„Svatko nek pročita opis koji je dobio od svog para, nadopuni ako smatra da nešto nedostaje.“</p> <p>„Zatim svakoj osobini dodajte jednu boju kojom bi opisali tu osobinu.“</p>	<p>Učenici promatraju svog para, analiziraju njegove osobine i opisuju ga.</p> <p>Pitanjima se prisjećaju i razmišljaju o osobinama svog para.</p> <p>„Jesmo.“</p> <p>Svaki učenik čita i nadopunjava svoj opis i dodaje boju svakoj osobini.</p>	<p>-rad u paru</p> <p>-individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>-zapisivanje</p>	<p>-papir i olovka</p>

<p>2.3. Najava zadatka</p>	<p>„Sad kada smo sve zapisali i dodali boje, papir s tekstem ostaje kod osobe koja je na njemu opisana. On će mu/joj trebati u likovnom zadatku.“</p> <p>„Likovni zadatak je izrada i dizajn svog dnevnika. Govorit ću vam uputstva da što bolje i kvalitetnije napravite dnevnik kako bi ga sljedeći put mogli ispunjavati.“</p> <p>„Pripremite škare, ravnalo, konac i iglu, flomastere.“</p>	<p>Učenici ponovo čitaju tekst, završavaju nadopunjavanje te ga stavljaju sa strane kako bi ga mogli koristiti kasnije.</p> <p>Učenici pripremaju materijale i svoje mjesto za rad.</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>- Powerpoint prezentacija</p>
<p><u>3. PONAVLJANJE</u></p> <p>.....min</p>	<p>„Tko će mi ponoviti zadatak?“</p>	<p>Jedan učenik se javlja i ponavlja zadatak.</p> <p>„Likovni zadatak je izraditi svoj dnevnik.“</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-Powerpoint prezentacija</p>

<p>4. REALIZACIJA IDEJE, PRAKTIČNI RAD UČENIKA</p> <p>....min.</p>	<p>„Za početak, može li neko objasniti što je oblik? Kakvi se oblici mogu biti? Razmislite o obliku dnevnika koji želite , zašto ste se odlučili za taj oblik i što on predstavlja u vašem likovnom radu. “</p> <p>“Uzmite papir i ocrtajte ravnalom na njemu oblik i veličinu koju želite za oblik i veličinu dnevnika . Pripazite, oblik i veličina se odnosi na dvije stranice dnevnika, jer ćete ih presavijati kako bi ih kasnije mogli spojiti u jednu knjigu. Da lakše shvatite imate fotografiju na prezentaciji.“</p> <p>„ Zatim izrežite taj oblik i oblikujte još 8 stranica tako. Svaka stranica može biti drugačijeg ili istog oblika kao ostale.“</p> <p>„Kada ste izrezali oblike, presavijte ih na pola i složite u jednu bilježnicu. „</p> <p>„Uzmite malo deblji papir odredite mu oblik, a veličina treba biti malo veća od ostalih stranica jer će vam to biti korice bilježnice. Izrežite.“</p> <p>“S obzirom da je oblik pojam koji omogućuje odvajanje i razlikovanje predmeta i okoline u kojoj se predmet nalazi, kako boja ovisi o okolini? Doživljavamo li svi boje jednako?</p>	<p>“Oblik je način ili pojam kako nešto izgleda. Imaginarna linija koja razdavlja predmet i okolinu. “</p> <p>“Oblici mogu biti zaobljeni, ravni, mogu imati oštre kuteve, mogu biti kvadratni, trokutasti, okrugli i tako dalje.”</p> <p>Učenici promišljaju o oblicima i biraju svoje oblike i veličine za svoj dnevnik te izrezuju papire.</p>	<p>- Individualni rad</p> <p>-rad u skupini</p>	<p>- praktičan rad</p> <p>-razgovor</p>	<p>-Škare, olovka, ravnalo, konac i igla, flomasteri</p> <p>-Powerpoint prezentacija</p>
---	---	---	---	---	--

	<p><i>Boje svi doživljavamo i interpretiramo njihovo značenje drugačije.</i></p> <p><i>Kako bi definirali odnos oblika i boje na nekom umjetničkom djelu?</i></p> <p><i>Odnosom oblika i boja stvaramo cjelinu koja sadrži manje elemente koji se međusobno upotpunjuju. Kako bi smo nazvali usklađenost dijelova u nekoj kompoziciji? To nazivamo harmonija. Nastaje kombiniranjem elemenata koji su međusobno slični po jednom ili više svojstava.“</i></p> <p><i>“Prije nego što krenemo na dizajniranje korica vaše knjige, kako bi objasnili što je dizajn? ...Dizajn je umjetničko oblikovanje uporabnih predmeta. Koja je uloga dizajna nekog uporabnog predmeta? Što je bitno u samom dizajnu predmeta?.. Uloga je predstavljanje i autentičnost tog predmeta i dizajn je bitan jer njime predmet dolazi do izražaja i privlači publiku.”</i></p> <p><i>“Sada kada smo objasnili sve potrebne pojmove za daljnji rad, krećemo u dizajn vaših korica. Za to će vam trebati flomasteri.</i></p> <p><i>Tko će mi objasniti kako se radi s flomasterima, koje su glavne karakteristike takve tehnike?“</i></p> <p><i>„ Prvo pročitajte ponovo tekst o sebi i na temelju njega i boja koje ste odabrali u tekstu</i></p>	<p>“Okolina utječe na boju, naprimjer tamnoplava izgleda tamnije ako je okolina svjetlija od nje.”</p> <p>“Ne doživljavamo svi isto boje, nekima su neke boje ugodne, a drugima mogu izazivati neki suprotni osjećaj ili doživljaj”</p> <p>“Odnos oblika i boje stvara sliku i čini ju jednom cjelinom. Različitim rasporedom oblika i boja stvaramo različite doživljaje i prikaze.</p> <p>To bi smo nazvali skladnost ili harmoničnost.”</p> <p>“Dizajn je oblikovanje nekog predmeta ili odjeće. Njegova uloga je da privuče ljude i da bude lijepo ljudima. “</p> <p>“Pa bitno je da potakne neku reakciju na ljudima i da bude nešto bude prepoznatljivo.”</p>			
--	---	---	--	--	--

	<p>dizajnirajte naslovnicu i napišite na njoj svoje ime.“</p> <p>„Za dizajn naslovnice koristite flomastere. Vama je na maštu kako i što će te nacrtati.“</p> <p>„Kada ste to napravili, posložite sve u jednu cjelinu, stranice i korice, izbušite dvije rupe na sredini i povežite ih koncem. Na prezentaciji možete vidjeti kako.“</p>	<p>„To je crtačka tehnika. S njima radimo linije i točkice i tako stvaramo plohu ili oblik koji želimo.“</p> <p>Učenici prate uputstva studentice i dizajniraju svoju naslovnicu po bojama koje su spajali sa svojim osobinama.</p>			
<p><u>5. (npr.)ANALIZA I VREDNOVANJE OSTVARENIH LIKOVNIH ILI VIZUALNIH RADOVA</u></p> <p>...min</p> <p>5.1. Priprema</p>	<p>„S povezivanjem knjige smo završili likovni zadatak, sada možete pospremiti svoje radno mjesto.“</p>	<p>Učenici spremaju svoje radno mjesto.</p>	<p>-rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-</p>

5.2. Ponavljanje	<p>„Prije nego što krenemo s analizom radova i umjetničkog djela, može li netko ponoviti koji je bio likovni zadatak?“</p>	<p>Jedan učenik se javlja: „Likovni zadatak je bio dizajnirati i izraditi svoj dnevnik.“</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-</p>
2.2. Analiza likovno-umjetničkog djela i fotografija	<p>„Sada kada smo ponovili što je likovni zadatak, pogledajte ovo umjetničko djelo. Što vidite? Čime se rad bavi? Što umjetnica opisuje u svom radu? Po čemu je njen rad sličan vašem likovnom zadatku?“</p> <p>„Ovo je dnevnik poznate umjetnice Fride Kahlo. U svom dnevniku je opisivala sebe, svoje emocije i određene događaje koji su utjecali na nju. Također je bojama povezivala svaki osjećaj i svaki događaj. Nešto slično ćete vi raditi sljedeći sat.“</p>	<p>Učenici analitički promatraju umjetničko djelo i diskutiraju sa studenticom o njemu. Uočavaju sličnosti Fridinog dnevnika s njihovim dizajnom dnevnika.</p> <p>“Vidimo portret i neke motive oko portreta...vidimo prikaz neke situacije, na radu se nalazi...Rad se bavi opisom i prikazima događaja u kojima se nalazi umjetnica...Rad se bavi dnevničkim zapisima događaja umjetnice. Njen rad je sličan našem likovnom radu jer su oba rada u obliku dnevnika.”</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>-analitičko promatranje -razgovor</p>	<p>-Powerpoint prezentacija</p>

<p>5.1. Analiza i vrednovanje likovnih ili vizualnih radova</p>	<p><i>Studentica dijeli tablice za vrednovanje.</i></p> <p><i>„Sada kada smo pogledali umjetničko djelo, svatko od vas će ispričati kako je dizajnirao svoj dnevnik i zašto je odabrao takav oblik i boje. Dok jedan učenik prezentira, ostali će vrednovati njegov/njezin rad pomoću tablice koju sam vam podijelila. Potpišite se na tablice i možemo početi.“</i></p> <p><i>“Na koji način vizualni prikaz dnevnika opisuje samog vlasnika dnevnika, kojim oblicima i bojama.“</i></p> <p>Sat završava kada svi prezentiraju svoj dizajn vizualnog dnevnika i ispune svoje tablice za vrednovanje.</p> <p><i>„Kroz izradu i dizajn dnevnika ste opisivali sebe i svoje osobine, te ih prikazali kroz likovni prikaz kako bi što bolje vidjeli sebe i svoje lijepe strane. Sljedeći put ulazimo u sam dnevnik i dublje razrađujemo temu vas.“</i></p>	<p>Učenici prezentiraju rad, odabiru glavne segmente rada i objašnjavaju povezanost boja i njihovih osobina u dizajnu dnevnika.</p>	<p>-rad u skupini</p>	<p>- analitičko promatranje</p> <p>- razgovor</p> <p>- vrednovanje</p> <p>-prezentiranje likovnog rada</p>	<p>-likovni radovi</p> <p>-tablica za vrednovanje</p>

IV. PLAN PLOČE

Radionica budućnosti- vizualni prikaz osobina pojedinca
kroz oblikovanje i dizajn vizualnog dnevnika

Ključni pojmovi: boja, osobine, harmonija

Likovno-umjetničko djelo: Frida Kahlo, Fridin dnevnik:
Njezina sjećanja, 1944.-1954.god.

Ime i prezime studenta: Lucija Mihić

Škola: Osnovna Škola Pavleka Miškine

Razredni odjel: 8.

Školska godina: 2020./21.

Dan izvedbe: 10.05.2021.

Priprema za nastavni sat:

Radionica budućnosti- vizualni prikaz osjećaja i doživljaja kroz asocijativnost boje i jedinstvo

Iz nastavne teme: Mijenjam se, mijenjam svijet

Tip sata: Obrada novog sadržaja

I. CILJ I SHODI UČENJA U NASTAVNOJ JEDINICI (znanja, vještine i stavovi)

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata:

Učenike potaknuti na razmišljanje o svojim osjećajima i doživljajima kroz vizualne prikaze, asocijativnost boja i jedinstvo.

ISHODI UČENJA (postignuća učenika/kompetencije/znanje, vještine vrijednosti i stavovi)

II. DIDAKTIČKO-METODIČKI PODACI O NASTAVNOJ JEDINICI

Etape nastavnog sata :	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šire istraživanje 9 min. 2. Fokusirano istraživanje 10min. 3. Ponavljanje 1 min. 4. Realizacija ideje, npr. praktični rad učenika/ individualno i poticaj/učitelj 40 min. 5. Analiza i vrednovanje ostvarenih likovnih radova 20 min.
Likovno područje:	2D
Nastavna tema:	Mijenjam se, mijenjam svijet
Međupredmetna tema:	Osobni i socijalni razvoj
Ključni pojmovi:	Boja, jedinstvo ,osjećaji
Likovni elementi:	Boja
Elementi gradnje	Jedinstvo

likovne sintakse:	
Likovni motiv:	Introspekcija kroz vizualni dnevnik
Likovni problem:	Asocijativnošću boja postići jedinstvo
Likovno tehnička sredstva:	Flomasteri, olovka i papir, vizualni dnevnik
Likovno-umjetnička djela vezana uz nastavnu jedinicu:	Vincent Van Gogh, Žuta kuća, 1589.god., ulje na platnu
Oblici rada:	sociološki oblik rada: rad u skupini, individualni rad psihološki oblik rada: putovanje u maštu, introspekcija kroz crteže
Metode poučavanja i načini na koje učenici uče:	Putovanje u maštu, dijaloška metoda, prakseološka metoda, pisanje, diskusija
Mediji (nastavna sredstva i pomagala):	Powerpoint prezentacija
Korelacija:	Hrvatski jezik- Osobni i socijalni razvoj
Literatura:	a) Za učenike (udžbenici, priručnici i drugi izvori znanja): 1. .... 2. ....
	b) Za nastavnika (stručno-znanstvena, metodička, pedagoška, psihološka): 1. .... 2. .... 3. .... 4. ....

III. RAZRADA NASTAVNOG SATA («SCENARIJ»)

(Detaljna razrada sata – «scenarij» nastavnog procesa. Ovdje se detaljno razrađuje sat onako kako će se izvesti: pritom se *ne* preporučava sadržaj, već naznačuju načini učenja i poučavanja. Treba odrediti ne samo što će raditi nastavnik, već i što će raditi učenici: nastavnik osmišljava, oblikuje, priprema i

ETAPE NASTAVNOG SATA	UČITELJ	UČENIK	OBLICI RADA	METODE RADA	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA
<p>1. ŠIRE ISTRAŽIVANJE</p> <p>9 min</p> <p>1.1. Priprema</p>	<p><i>“Dobar dan, danas nastavljamo s temom koju smo započeli prošli sat. Tko će ispričati što smo sve radili prošli sat? Što smo tim likovnim radom htjeli prikazati? Koje smo likovne elemente koristili u radu?”</i></p> <p><i>Izradom dnevnika ste pokrenuli plan za kreiranje željene budućnosti, danas ćemo se baviti aspektima vaših života koji utječu i pomažu u kreiranju vaše željene budućnosti.”</i></p>	<p>Učenici pozdravljaju studenticu.</p> <p><i>“Prošli sat smo izrađivali dnevnik i dizajnirali njihove korice pomoću boje i oblika. Dizajnom korica smo prikazali svoje osobine.”</i></p>	- rad u skupini	-razgovor	-
<p>1.2 Ponavljanje, usmjeravanje pažnje i motivacija za nast. sadržaj</p>	<p><i>„Smjestite se i zatvorite oči. Započet ćemo sat sa čitanjem poezije. Pročitat ću vam pjesmu Antuna Branka Šimića, dok vam čitam probajte si vizualizirati prizor bojama. Svaku strofu ćete povezati s bojom“</i></p>	<p>Učenici zatvaraju oči, slušaju tekst i zamišljaju prizore iz pjesme. Zatim zapisuju boju s kojom bi povezali tu strofu iz pjesme.</p>	- individualni rad	<p>- razgovor</p> <p>-pisanje</p> <p>-putovanje u maštu</p>	- powerpoint prezentacija

<p><u>2. FOKUSIRANO Iстраživanje</u></p> <p>a. 10 min</p>	<p><i>„Sada kada ste svakoj pjesmi dodali boju, kako biste nazvali to pridodavanje boje po vašem osjećaju ili povezivanje pojmova tako da vas jedan pojam podsjeća na drugi?“</i></p> <p><i>„Na prezentaciji se nalaze osnovne i sekundarne boje, prepishite te boje i dodajte svoje značenje tim bojama. Što vam predstavlja svaka boja u vašem životu, te koji osjećaj povezujete s kojom bojom.“</i></p>	<p><i>„To bismo nazvali asocijativnost.“</i></p> <p>Učenici zapisuju i dodaju svakoj boji svoje osobno značenje.</p>	<p>- rad u skupini</p> <p>-individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- pisanje</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p>
---	---	--	---	------------------------------------	----------------------------------

<p>2.2. Analiza likovno-umjetničkog djela i fotografija</p>	<p><i>„Promotrite ovo djelo, što sve uočavate? A što je najviše izraženo?“</i></p> <p><i>Ovo je djelo poznatog umjetnika Vincenta Van Gogha, pod nazivom Žuta kuća. Na slici se nalazi kuća u kojoj je Van Gogh boravio. Što mislite zašto je u nazivu pojam žute boje? S čim povezuje tu boju? Što mislite, koji osjećaj povezuje sa žutom bojom?</i></p> <p><i>U djelu, žuta boja predstavlja želju za životom i stvaranjem.</i></p> <p><i>Kakav dojam ostavlja djelo? Što ju čini cjelinom i povezuje sve motive na slici?</i></p> <p><i>To objedinjenje likovnih elemenata i homogenost cjeline kroz povezane motive i sadržaj se zove jedinstvo.</i></p> <p><i>Tko će mi ponoviti što je jedinstvo?“</i></p>	<p>Učenici analitički promatraju umjetničko djelo.</p> <p><i>„Vidimo kuće, ljude i križanje dviju ulica.</i></p> <p><i>Najviše je izražena kuća i možda nebo jer nije žute boje kao i sve ostalo.“</i></p> <p><i>„Jer je skoro se žute boje. Žuta boja mu predstavlja neku sreću i ljeto.“</i></p> <p><i>„Djelo ostavlja dojam topline. Cjelinu čini ta žuta boja. „</i></p> <p><i>„Jedinstvo je kada kroz boju ili neke druge likovne elemente stvorimo jednu cjelinu.“</i></p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>- reprodukcija likovno-umjetničkog djela</p> <p>- powerpoint prezentacija</p>
--	---	--	------------------------	-------------------	--

<p>2.3. Najava zadatka</p>	<p><i>„Sada kada ste dodali svakoj boji vaše značenje, možemo krenuti na likovni zadatak.</i></p> <p><i>„Likovni zadatak vam je da ispunite dnevnik vizualno odgovarajući na pitanja koja se nalaze u njemu, koristeći se asocijacijom boja i jedinstvom.”</i></p> <p><i>„Radite s flomasterima kao i na prethodnom satu.“</i></p>	<p>Učenici postavljaju pitanja ako im nešto nije jasno.</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>- Powerpoint prezentacija</p>
<p><u>3. PONAVLJANJE</u></p> <p>1 min</p>	<p><i>„Tko će mi ponoviti što je likovni zadatak?“</i></p>	<p><i>„Likovni zadatak je odgovoriti na pitanja u dnevniku kroz vizualne prikaze i povezivati svaki vizualni odgovor s bojom i njenom simbolikom.”</i></p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-</p>

<p><u>4. REALIZACIJA IDEJE, PRAKTIČNI RAD UČENIKA</u></p> <p>40 min.</p>	<p>Učenici realiziraju ideje vizualno odgovarajući na pitanja, te tako ispunjavaju svoj vizualni dnevnik.</p> <p>Studentica ih obilazi i objašnjava ako netko nešto ne razumije ili nije shvatio/la.</p> <p>Dok učenici rade praktični rad, studentica zapisuje boje na ploču za analizu na kraju sata.</p>	<p>Učenici odgovaraju na pitanja, povezuju boje s odgovorima, te ispunjavaju svoj vizualni dnevnik pomoću boje i jedinstva.</p>	<p>- Individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- praktičan rad</p>	<p>Flomasteri, vizualni dnevnik</p>
<p><u>5. (npr.)ANALIZA I VREDNOVANJE OSTVARENIH LIKOVNIH ILI VIZUALNIH RADOVA</u></p> <p>20min</p> <p>5.1. Priprema</p>	<p>„Sada kada ste svi završili s vašim radom, možemo krenuti na analizu radova.</p> <p>Za početak, pospremite radno mjesto.“</p>	<p>Učenici pospremaju radno mjesto.</p>	<p>- Rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-</p>

5.2. Ponavljanje	<p>„Prije nego što krenemo, tko će mi reći što je bio likovni zadatak i na koji način ste spajali svoje doživljaje i osjećaje s bojom?</p>	<p>„Likovni zadatak je bio vizualno odgovoriti na pitanja u našim dnevnicima pomoću boja koje smo asocijativno povezali s doživljajima i osjećajima.</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-</p>
5.1. Analiza i vrednovanje likovnih ili vizualnih radova	<p>„Na početku sata smo se asocijativnošću boja i dodali ste bojama vaš osjećaj ili doživljaj na koji vas asocira određena boja. Sada ćemo vidjeti i analizirati koje asocijacije su slične, a koje različite i zašto.</p> <p>Pa otvorite svoje dnevničke.“</p> <p>„Započeti ćemo sa žutom. Koju ste joj asocijaciju pridodali u vašim dnevnicima? Zašto? Kako ste to prikazali?“</p> <p>Sat završava kad studentica i učenici prođu analizu radova i asocijacija boja u svojim radovima.</p> <p>„Iako postoje sličnosti u našim asocijacijama boja, zapamtite da smo svi različiti i jedinstveni i da svi drugačije gledamo na svijet. Ta jedinstvenost nas čini posebnima kao što i jedinstvo čini umjetnički rad jedinstvenim i posebnim. I bez obzira ako netko to ne može vidjeti, moramo biti svjesni svoje posebnosti i individualnosti kao</p>	<p>„Žutoj boji sam dodao/la sreću. Jer je topla i svijetla boja. To sam prikazao/la u crtežu na kojem prikazujem jedan trenutak u svom djetinjstvu kada sam bio/la sretan/na.“</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- analitičko promatranje</p> <p>- razgovor</p> <p>- vrednovanje</p>	<p>Ploča</p>

	<p><i>pojedinci. Zato se nikad nemojte zamarati što će drugi misliti o vama i kako će vas gledati.”</i></p>				
--	---	--	--	--	--

IV. PLAN PLOČE

Radionica budućnosti- vizualni prikaz osjećaja i doživljaja
kroz asocijativnost boje i jedinstvo

Ključni pojmovi: Boja, jedinstvo, osjećaji

Likovno-umjetničko djelo:

Vincent Van Gogh, Žuta kuća, 1889.god., ulje na platnu

Ime i prezime studenta: Lucija Mihić

Škola: Osnovna škola Pavleka Miškine

Razredni odjel: 8.

Školska godina: 2020./21.

Dan izvedbe: 24.05.2021.

Priprema za nastavni sat:

Radionica budućnosti- Kreiranje sebe u sadašnjosti i budućnosti
kroz izradu stripa

Iz nastavne teme: Mijenjam se, mijenjam svijet

Tip sata: Obrada novog nastavnog sadržaja

I. CILJ I SHODI UČENJA U NASTAVNOJ JEDINICI (znanja, vještine i stavovi)

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata:

Učenici promišljaju o svojoj budućnosti i prikazuju sebe u sadašnjosti i budućnosti kroz strip.

ISHODI UČENJA (postignuća učenika/kompetencije/znanje, vještine vrijednosti i stavovi)

Učenik će moći:

II. DIDAKTIČKO-METODIČKI PODACI O NASTAVNOJ JEDINICI

Etape nastavnog sata :	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šire istraživanje 7 min. 2. Fokusirano istraživanje 12min. 3. Ponavljanje 1 min. 4. Realizacija ideje, npr. praktični rad učenika/ individualno i poticaj/učitelj 45 min. 5. Analiza i vrednovanje ostvarenih likovnih radova 15 min.
Likovno područje:	2D
Nastavna tema:	Mijenjam se, mijenjam svijet
Međupredmetna tema:	Osobni i socijalni razvoj

Ključni pojmovi:	Strip, kadar, tekst, budućnost, sadašnjost
Likovni elementi:	Boja, ploha
Elementi gradnje likovne sintakse:	Kadar
Likovni motiv:	Autoportret u sadašnjosti i budućnosti
Likovni problem:	Crtanje kadrova stripa pomoću linija, boja i ploha
Likovno tehnička sredstva:	Flomasteri, papir, olovka
Likovno-umjetnička djela vezana uz nastavnu jedinicu:	Robert Zemeckis, Povratak u budućnost 2, 1989.
Oblici rada:	sociološki oblik rada: rad u skupini psihološki oblik rada: individualni rad
Metode poučavanja i načini na koje učenici uče:	Metoda razgovora, praktičan rad, analitičko promatranje, zamišljanje, metoda usmenog izlaganja, metoda likovnog scenarija, monološka metoda
Mediji (nastavna sredstva i pomagala):	Powerpoint prezentacija
Korelacija:	Hrvatski jezik: Osobni i socijalni razvoj
Literatura:	a) Za učenike (udžbenici, priručnici i drugi izvori znanja): 1. .... 2. ....
	b) Za nastavnika (stručno-znanstvena, metodička, pedagoška, psihološka): 1. .... 2. .... 3. .... 4. ....

III. RAZRADA NASTAVNOG SATA («SCENARIJ»)

(Detaljna razrada sata – «scenarij» nastavnog procesa. Ovdje se detaljno razrađuje sat onako kako će se izvesti: pritom se *ne* preporučava sadržaj, već naznačuju načini učenja i poučavanja. Treba odrediti ne samo što će raditi nastavnik, već i što će raditi učenici: nastavnik osmišljava, oblikuje, priprema i

67

ETAPE NASTAVNOG SATA	UČITELJ	UČENIK	OBLICI RADA	METODE RADA	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA
<p>1. ŠIRE ISTRAŽIVANJE</p> <p>7 min</p> <p>1.1. Priprema</p>	<p><i>“Dobar dan, danas ćemo nastaviti s temom budućnosti. Tko želi ponoviti što smo sve radili prošli sat? Koje smo likovne elemente obrađivali?”</i></p> <p><i>“Danas ćemo se baviti temom budućnosti kroz strip. Dnevnik će vam služiti kao referenca za rad.”</i></p>	<p>Učenici pozdravljaju studenticu.</p> <p>Učenici se prisjećaju svega što su radili prošli sat.</p> <p><i>„Prošli smo sat ispunjavali dnevnike kroz asocijativno povezivanje osjećaja i doživljaja s bojama.“</i></p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>-razgovor</p>	-
<p>1.2 Ponavljanje, usmjeravanje pažnje i motivacija za nast. sadržaj</p>	<p><i>„Pripremite olovku i papir.“</i></p> <p><i>„Razmislite i zamislite sebe u budućnosti. Kakvi ste? Čime se bavite? Kakvo je okruženje oko vas? Gdje živite? Imate li svoju obitelj ili kućnog ljubimca? Tko su vam bliski prijatelji? Tko vam je od prijatelja ostao u vašem životu? Sviđa li vam se ono što vidite?“</i></p> <p><i>„Sada ćete opisati sebe u budućnosti kroz kratki tekst, prolistajte vaš dnevnik i pogledajte što ste sve napisali, te iskoristite vaše odgovore u tekstu.“</i></p>	<p>Učenici pripremaju olovku i papir. Razmišljaju o sebi u budućnosti pomoću pitanja studentice. Zatim, pisano opisuju sebe u budućnosti.</p>	<p>- individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>-pisanje</p>	-papir i olovka

<p><u>2. FOKUSIRANO Iстраживanje</u></p> <p>a. 12min</p>	<p>Studentica objašnjava drugi zadatak.</p> <p><i>„Izvadite iz vaših dnevnika papir na kojem vas je prijatelj opisivao u sadašnjosti. Pročitajte ga i pročitajte još jednom tekst koji ste sad pisali.“</i></p> <p><i>„Zadatak vam je napisati scenarij u kojem ćete povezati oba teksta i kako će se upoznati vaša verzija u sadašnjosti i ona u budućnosti. Razmislite, povežite i maštajte.“</i></p> <p><i>„Prije nego što krenemo na zadatak, može li mi netko objasniti što je scenarij i što je u njemu bitno? Kako je povezan s književnosti i dramskom ili filmskom izvedbom? Od čega se sastoji?“</i></p> <p><i>„Scenarij je nacrt dramske ili filmske izvedbe. Sastoji se od scena, dijaloga, opisa radnje i likova, opisa mjesta i vremena u kojoj se radnja odvija.“</i></p>	<p>Učenici povezuju dva teksta, izdvajaju glavne segmente i pišu scenarij.</p> <p><i>„Scenarij je tekst u kojem se opisuje radnja, razgovor, likovi i okolina kroz priču. Bitni dijelovi scenarija su opis mjesta, opis likova, njihova interakcija i ono što rade u priči.“</i></p>	<p>- rad u skupini</p> <p>-individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- pisanje</p>	<p>-papir</p> <p>-olovka</p>
---	--	--	---	------------------------------------	------------------------------

<p>2.2. Analiza likovno-umjetničkog djela i fotografija</p>	<p>Studentica prikazuje poster filma Povratak u budućnost i razgovara s učenicima o temi.</p> <p><i>„Da li je itko čuo za ovu trilogiju filmova? Da li je itko pogledao?”</i></p> <p><i>„Možeš li ispričati o čemu se radi?”</i></p> <p><i>„Radnja sva tri filma se vrti oko dva glavna lika Martya i Docu koji zajedno putuju kroz vrijeme i zbog raznih promijena koje slučajno naprave u vremenu u kojem se nalaze, mijenjaju svoju sadašnjost.”</i></p> <p><i>„Filmovi su nastali na temelju stripova. Promotrite isječak iz stripa Što sve strip može sadržavati? Na koji način su podijeljene scene? Scene su podijeljene na kadrove. Kadar je jedan dio cijeline, to jest stripa. Kadar opisuje određenu scenu. Kako prikazuju radnju i komunikaciju likova? „</i></p>	<p>Učenici promatraju poster filma i razgovaraju sa studenticom o filmu.</p> <p><i>„Jesam.”</i></p> <p><i>„Radi se o dečku i starijem znanstveniku koji je izgradio time machine od auta i oni zajedno putuju kroz vrijeme.”</i></p> <p>Učenici otkrivaju o radnji filmova, povezuju film sa stripom.</p> <p>Učenici promatraju isječak stripa.</p> <p><i>„Strip sadrži likove, radnju podijeljenu na isječke, balončiće u kojima piše tekst koji lik izgovara ili misli. I sadrži scenu, to jest pozadinu i mjesto u kojem se nalaze likovi.“</i></p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- rad s ilustrativnim materijalima/vizualnim izvorima</p> <p>- razgovor</p>	<p>-powerpoint prezentacija</p>
--	---	--	------------------------	--	---------------------------------

<p>2.3. Najava zadatka</p>	<p><i>„Još jednom pročitajte scenarij koji ste napisali, razmislite kako bi ga podijelili u kadrove i oblikovali kao cjelinu sastavljenu od kadrova.</i></p> <p><i>Kada ste to napravili, krećemo na izradu rada. Zadatak vam je kroz strip prikazati scenarij koji ste napisali, to jest upoznavanje sadašnje verzije vas i one u budućnosti kroz priču. Pripazite na kadrove, na asocijativnost boja koju smo obrađivali prošli put i tu vam može pomoći vaš dnevnik. Također, kadrovi ne moraju izgledati kako izgledaju na umjetničkom radu, oblikujte ih po vašoj želji. Iskoristite svoju maštu i promišljanja kako bi ste što bolje prikazali priču kroz strip.“</i></p> <p><i>„Za rad će vam biti potreban papir i flomasteri.</i></p> <p><i>Tko može svima ponoviti kako se radi s flomasterima i koje su njegove glavne karakteristike?“</i></p>	<p>Učenici prikupljaju materijale za rad, pripremaju se za izradu rada i promišljaju o segmentima koje žele prikazati u svom stripu.</p> <p><i>„Flomasterima radimo tako da crtamo oblike i popunjavamo ih plohama, njegove glavne karakteristike su to da se brzo suši i crtačka je tehnika.“</i></p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>-dijaloška metoda -razgovor</p>	<p>-</p>
-----------------------------------	--	--	------------------------	--	----------

<p><u>3. PONAVLJANJE</u></p> <p>1 min</p>	<p>„Tko će mi ponoviti zadatak?“</p> <p>„Pripremite sav potreban materijal, a to su papir i flomasteri.“</p>	<p>„Likovni zadatak je izraditi strip u kojem sadašnji ja upoznajem sebe u budućnosti.“</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-</p>
<p><u>4. REALIZACIJA IDEJE, PRAKTIČNI RAD UČENIKA</u></p> <p>45 min.</p>	<p>Studentica obilazi učenike i potiče na rad Prilazi individualno ako netko ima pitanja i pojašnjava dok učenici realiziraju ideju.</p>	<p>Učenici prikupljaju podatke iz dnevnika, promatraju scenarij koji su napisale i kreiraju svoj strip.</p>	<p>- Individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- praktičan rad</p>	<p>-flomasteri</p> <p>-papri</p>

<p>5. (npr.)ANALIZA I VREDNOVANJE OSTVARENIH LIKOVNIH ILI VIZUALNIH RADOVA</p> <p>15 min</p> <p>5.1. Priprema</p>	<p>„Nakon što završite svoj rad, pospremite svoje radno mjesto i razmislite što želite reći o svom radu i kako bi ste ga opisali.“</p>	<p>Učenici pospremaju svoje radno mjesto.</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- monološka metoda -promišljanje</p>	<p>-</p>
<p>5.2. Ponavljanje</p>	<p>„Prije nego što krenemo s analizom vaših radova, može li mi netko ponoviti što smo sve radili u tri blok sata koja smo imali i što smo postigli?“</p> <p>„Kada ste završili svoj rad, ostavite ga kraj sebe i potpišite se na njega.“</p>	<p>Učenici se prisjećaju i ponavljaju što su sve radili.</p> <p>„Prvo smo izrađivali dnevnik i dizajnirali naslovnice kroz autoportret i boje. Drugi put smo pisali odgovore i crtali u dnevnik. Danas smo crtali strip nas u sadašnjosti i nas u budućnosti.“</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- razgovor</p>	<p>-</p>
<p>5.1. Analiza i vrednovanje likovnih ili vizualnih radova</p>	<p>„Sada kada ste svi završili, krenut ćemo s analizom vaših radova.“</p> <p>„Možemo početi s jednim radom. Tko želi prvi prezentirati svoj rad i ispričati radnju stripa?“</p> <p>„Prije nego što nam ispričaš o svom stripu, možete li mi svi ostali reći što vidite sve na njegovom/njenom radu?“</p>	<p>„Ja bi htio/htjela prezentirati svoj rad.“</p> <p>Učenik/ca pokazuje svoj strip ostalima i prezentira ga.</p> <p>Učenik/ca objašnjava, argumentira dijelove svog rada.</p>	<p>- rad u skupini</p>	<p>- analitičko promatranje - razgovor - vrednovanje</p>	<p>-radovi učenika -powerpoint prezentacija</p>

	<p>„ Sada nam možeš predstaviti svoj rad. Kako si podijelio/la kadrove i priču? Nastavljaju li se kadrovi jedan na drugi i kako?</p> <p>Kako oni čine jednu cjelinu? „</p> <p>Sat završava kada svi prezentiraju svoje radove i objasne kako i zašto su prikazali određene segmente, te što je važno u njihovom stripu?</p> <p>„Sada kad ste svi ispričali o svom stripu, jeste li sretni s idejom vas u budućnosti? Razmislite kako možete to ostvariti. Da li vas nešto koči da to ne ostvariti i što? „</p> <p>„Ovim satima sam vam htjela prikazati da maštate o onome što želite biti, što želite raditi kad odrastete i da povezujete s onime što volite. Bez obzira na okolinu koja vas može i hoće nekada kočiti u ostvarivanju vaših snova, da im ne dopustite i da idete za onim što želite i što volite, jer na kraju to je vaš odabir i vaš san. Nemojte se nikad bojati i misliti da nešto ne možete, uvijek se može naći način da se želje ostvare uz malo truda i volje.“</p> <p>„Prije nego što završimo sa satom će te ispuniti jednu anketu koju ste ispunjavali prije ove nastave.“</p>	<p>„U svom stripu sam prikazala sebe danas i sebe u budućnosti kroz.....pomoću..... Naše upoznavanje je počelo.....pitao/la sam je.....itd.</p> <p>Strip je prikazan kao priča u kojoj ja u sadašnjosti i ja u budućnosti komuniciramo i upoznajemo se. A kadrovi su podijeljeni po važnim temama o kojima smo pričali/le.“</p> <p>Učenici analitički promatraju rad osobe koja prezentira, uočavaju segmente u radu pojedinca koji prezentira.</p> <p>Učenici ispunjavaju anketu.</p> <p>Učenici pozdravljaju studenticu.</p>			
--	--	--	--	--	--

	<p><i>„Nadam se da vam je bilo zabavno i da ste promislili i razmislili o tome što želite i držim vam svima fige da uspijete ostvariti svoje snove i želje.“</i></p>				
--	--	--	--	--	--

IV. PLAN PLOČE

Kreiranje sebe u sadašnjosti i budućnosti kroz izradu stripa

Ključni pojmovi: Strip, kadar, tekst, budućnost, sadašnjost

Likovno-umjetničko djelo: Robert Zemeckis, Povratak u budućnost 2, 1989.

2. Upitnik

UPITNIK**DATUM:****RAZRED:**

1. Tko sam ja? (ja kao osoba, stavovi, osobine)

Ovdje napiši odgovor:

---

2. Čega se bojim? (u budućnosti)

Ovdje napiši odgovor:

---

3. Što mi je trenutno najvažnije u životu?

Ovdje napiši odgovor:

---

4. Koje osobine želim promijeniti kod sebe?

Ovdje napiši odgovor:

---

5. Bitno mi je što drugi misle o meni. (Zaokruži slovo ispred odgovora)

- a) Potpuno se slažem.
- b) Slažem se.
- c) Neodlučan/na sam.
- d) Ne slažem se.
- e) Potpuno se ne slažem.

6. Zašto?

Ovdje napiši odgovor:

---

7. Što najviše želim u svom životu? (Usvajanje novih vještina, dobro društvo, upisati željnu školu i tako dalje.)

Ovdje napiši odgovor:

---

8. Po čemu želim da me se pamti?

Ovdje napiši odgovor:

---

9. Koji je moj životni san?

Ovdje napiši odgovor:

---

10. Što radim kako bi ostvarila svoj san?

Ovdje napiši odgovor:

---

11. Što me najviše brine o budućnosti?

Ovdje napiši odgovor:

---

12. Kako okolina utječe na moju budućnost?

Ovdje napiši odgovor:

---

13. Kako mi profesor može pomoći u kreiranju moje željene budućnosti? (savjeti, poticanje i tako dalje.)

Ovdje napiši odgovor:
